

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΗ

Διπλωματική Εργασία

OFFSHORE ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΩΣ ΜΕΣΟ ΦΟΡΟΑΠΟΦΥΓΗΣ

ΤΟΥ

ΠΟΛΙΤΗ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: Νεγκάκης Χρήστος

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στην
Εφαρμοσμένη Λογιστική και Ελεγκτική

Θεσσαλονίκη 2018

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στη παρούσα μελέτη ο σκοπός που τέθηκε ήταν να αναλυθεί το θέμα των υπεράκτιων εταιρειών και των φορολογικών παραδείσων επίσης στόχος ήταν να αναλυθεί το θέμα των ενδοκοινοτικών συναλλαγών και πως μεταφέρονται κέρδη μέσω εταιρειών σε τρίτες χώρες εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και σε κάποια υπεράκτια κέντρα. Εντός της εργασίας αναλύθηκε η έννοια της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής διαχωρίζοντας τις δυο έννοιες αφού η πρώτη αποτελεί παράνομη πράξη με σκοπό την απόκρυψη των φορολογικών εσόδων ενώ η δεύτερη βασίζεται σε παραδεκτές λογιστικές και φορολογικές αρχές με σκοπό τη μείωση του φορολογητέου εισοδήματος των εταιρειών. Στην εργασία αναλύεται εκτενώς η έννοια των φορολογικών παραδείσων όπως και η έννοια των μη συνεργάσιμων κρατών τα οποία αποτελούν κράτη με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές τα οποία διασφαλίζουν το απόρρητο για τις εταιρείες που μεταφέρουν την έδρα τους εκεί. Ο κύριος λόγος που μεταφέρονται οι εταιρείες σε κάποιο φορολογικό παράδεισο όπως ειπώθηκε είναι κυρίως φορολογικοί αλλά και πολλοί άλλοι , για να εξυπηρετηθούν καλύτερα τα συμφέροντα και οι σκοποί που έχει θέσει ο επιχειρηματίας έχει να επιλέξει ανάμεσα σε μια μεγάλη ποικιλία από μορφές εταιρειών που ο επιχειρηματίας καλείται μέσω του φορολογικού σχεδιασμού, δηλαδή να δημιουργήσει την εταιρεία που θα εξυπηρετήσει καλύτερα τις ανάγκες του και τους σκοπούς του. Για τη καλύτερη κατανόηση του τρόπου που μεταφέρονται τα κέρδη από μια χώρα στην άλλη δίνονται παραδείγματα τριγωνικού εμπορίου το οποίο αποτελεί έναν από τους συχνότερους τρόπους μεταφοράς κερδών.

Λέξεις κλειδιά :υπεράκτιες εταιρίες,φορολογικοί παράδεισοι,ενδοομιλικές συναλλαγές, φοροδιαφυγή

ABSTRACT

The goal of this study is to analyze the issue of the offshore companies and tax heavens. Furthermore the current study concerned with the way the profits are being transported through the companies to countries that considered as tax heavens in and out of the European Union. More over the study also dealed with the subjects as tax evasion and tax relief. It has been discrimination between these two meanings as the first one considered as a criminal action and the second one as a legal method which depend on statutory instrument and tax law. In this study tax heavens and non cooperative countries, which provide confidential and law taxes, are being analyzed . For further information and understating of transfer pricing the study provides some examples of triangulate trade which is the most common way to transfer profit from a company with high tax rate to a company with low tax rate.

Key words:offshore companies,tax heavens, intermodal transactions, tax evasion,

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	Σελ ii
ABSTRACT	Σελ iii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	Σελ iv
1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	
1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις	Σελ 1
1.2 Σκοπός την εργασίας.....	Σελ 2
1.3 Ερευνητικά ερωτήματα.....	Σελ 2
1.4 Δομή της εργασίας	Σελ 3
2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ	
2.1 Εισαγωγή	Σελ 4
2.2 Ελληνική Βιβλιογραφία για τις υπεράκτιες εταιρίες ,φαινόμενα φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής.....	Σελ 4
2.3 Ξένη βιβλιογραφία για τις υπεράκτιες εταιρίες , φαινόμενα φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής	Σελ 6
2.4 Σύνοψη	Σελ 8
3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΤΟΥΣ ΠΛΑΙΣΙΟ	
3.1 Εισαγωγή	Σελ 9
3.2 Ορισμός των Υπεράκτιων εταιριών	Σελ 9
3.3 Σύσταση υπεράκτιας εταιρίας	Σελ 10
3.4 Λόγοι δημιουργίας υπεράκτιας εταιρείας	Σελ 11
3.5 Ιστορική εξέλιξη του φαινομένου της υπεράκτιας εταιρείας.....	Σελ 13
3.6 Κριτήρια επιλογής ενός σχήματος υπεράκτιας εταιρίας.....	Σελ 14
3.7 Πλεονεκτήματα υπεράκτιας εταιρείας.....	Σελ 17
3.8 Μειονεκτήματα υπεράκτιας εταιρείας.....	Σελ 18
3.9 Φορολογικοί παράδεισοι.....	Σελ 20
3.10 Η έννοια της φοροδιαφυγής.....	Σελ 23
3.11 Η έννοια της φοροαποφυγής.....	Σελ 24
3.12 Αρχή των ίσων αποστάσεων.....	Σελ 24
3.13 Σύνοψη	Σελ 26
4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΜΟΡΦΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟ ΚΟΣΜΟ	
4.1 Εισαγωγή	Σελ 27

4.2 Εταιρίες χαρτοφυλακίου (Holding).....	Σελ 27
4.3 Εταιρίες Χρηματοοικονομικών υπηρεσιών.....	Σελ 28
4.4 Εταιρίες Αδειών και δικαιωμάτων (royalties).....	Σελ 29
4.5 Εμπορικές εταιρίες.....	Σελ 29
4.6 Εταιρίες παροχής διοικητικών υπηρεσιών	Σελ 30
4.7 Ναυτιλιακές εταιρίες	Σελ 31
4.8 Εμπιστεύματα (Trust).....	Σελ 31
4.9 Εταιρίες επενδύσεων	Σελ 33
4.10 Τραπεζικές εταιρίες	Σελ 33
4.11 Εταιρίες αντιπροσώπευσης (nominees).....	Σελ 34
4.12 Εταιρίες ασφαλειών.....	Σελ 35
4.13 Εταιρείες αξιοποίησης ακινήτων.....	Σελ 36
4.14 Εταιρίες χρηματοδοτικής μίσθωσης.....	Σελ 36
4.15 Εταιρίες διαδικτύου	Σελ 37
4.16 Εταιρίες Υβρίδια	Σελ 37
4.17 Σύνοψη	Σελ 38

5ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΓΩΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΝΔΟΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

5.1 Εισαγωγή.....	Σελ 38
5.2 Τριγωνικές συναλλαγές.....	Σελ 38
5.3 Παραδείγματα τριγωνικών συναλλαγών	Σελ 40
5.4 Ενδοκοινοτικές συναλλαγές	Σελ 41
5.4.1 Υποχρέωση εγγραφής στο σύστημα VIES	Σελ 42
5.4.2 Ανακεφαλαιωτικός πίνακας ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και λήψης υπηρεσιών	Σελ 44
5.4.3 Η δήλωση Intrastat	Σελ 47
5.5 Διμερείς Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας.....	Σελ 47
5.6 Η περίπτωση της Βουλγαρίας	Σελ 49
5.6.1 Η φορολογία στην Βουλγαρία.....	Σελ 50
5.6.2 Η διαδικασία ίδρυσης εταιρείας στη Βουλγαρία	Σελ 51
5.6.3 Εταιρείες περιορισμένης Ευθύνης στη Βουλγαρία.....	Σελ 52
5.6.4 Ανώνυμες εταιρείες στη Βουλγαρία	Σελ 54
5.6.5 Λόγοι ίδρυσης εταιρείας στη Βουλγαρία	Σελ 54

5.6.6 Φορολογική κατοικία στη Βουλγαρία	Σελ 55
5.7 Σύνοψη	Σελ 56
6ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ, ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΥΡΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	
6.1 Εισαγωγή	Σελ 57
6.2 Ευρήματα	Σελ 57
6.3 Περιορισμοί.....	Σελ 61
6.4 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	Σελ 61
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	Σελ 63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΙΣ ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ

1.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Ο Όρος της "off shore" βρίσκεται όλο και περισσότερο τα τελευταία χρόνια σε δημόσια συζήτηση και διαλόγους. Τον όρο offshore τον χρησιμοποιούμε κυρίως για εταιρείες οι οποίες συστήνονται σε ένα τόπο και δέχονται ευνοϊκής φορολογίας από αυτόν αλλά έχουν τη κύρια δραστηριότητα τους σε άλλη χώρα. Ο λόγος που κάνει την "off shore" να κεντρίζει τους διάλογους είναι ότι έχει συνδεθεί με περιστατικά φοροαποφυγής, φοροδιαφυγής και επίσης σε πολιτικοοικονομικά σκάνδαλα. Είναι λογικό να κερδίσει και το δικό μου ενδιαφέρον έτσι ώστε να δημιουργήσω την συγκεκριμένη εργασία, αρκεί κάποιος να σκεφτεί ότι τα στοιχεία του ενεργητικού ανέρχονται σε έναν τουλάχιστον διψήφιο αριθμό τρισεκατομμυρίων δολαρίων που τείνει κάθε χρόνο να μεγαλώνει με μεγάλο ρυθμό.

Οι λόγοι που κάποιοι επιλέγουν τη παράκτια οδό είναι πολλοί, συνήθως οι φορολογικές διευκολύνσεις που τους παρέχουν οι χώρες που υποδέχονται τέτοιες εταιρείες είναι μεγάλες αλλά και η ταχύτητα με την οποία συστήνονται αυτές οι εταιρείες είναι αξιοθαύμαστη. Σε πολλές περιπτώσεις κάτι που δελεάζει πολλά φυσικά αλλά και νομικά πρόσωπα στο να στραφούν υπεράκτια είναι η ανωνυμία που τους προσφέρουν πολλές χώρες, έτσι εξασφαλίζεται η ανωνυμία καθώς και μπορεί να συγκαλυφθούν και φαινόμενα ξεπλύματος χρήματος που δεν προέρχονται από νόμιμες δραστηριότητες. Επίσης ένας άλλος σημαντικός λόγος που στρέφει τους επιχειρηματίες σε offshore εταιρίες είναι οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές κάτι που πρέπει να μας προβληματίζει ως προς το κατά πόσο η αύξηση της φορολογίας μπορεί να επιφέρει περισσότερα φορολογικά έσοδα για τα κράτη, και αν οι φόροι πληρώνονται από ανθρώπους που δεν έχουν σκεφτεί ακόμη άλλους εναλλακτικούς τρόπους ώστε να αποφύγουν τους φόρους, σε κάποιες περιπτώσεις μπορούν νόμιμα μέσα από υπεράκτια κέντρα.

Τα κράτη προσπαθούν μέσα από συντονισμένες προσπάθειες να μειώσουν τα φαινόμενα της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής μέσα από τις offshore δραστηριότητες δημιουργώντας μέσα από την νομοθεσία τους κάποια κίνητρα στις επιχειρήσεις ώστε να μην συναλλάσσονται με αυτές π.χ στην Ελλάδα δεν εκπίπτουν φορολογικά δαπάνες που έχουν γίνει προς κράτη που έχουν χαρακτηριστεί από το κράτος ως φορολογικοί παράδεισοι. Πέρα

των κρατών δημοσιογράφοι, οικονομολόγοι και ερευνητές προσπαθούν να βρουν πληροφορίες για το ποιοι βρίσκονται πίσω από offshore εταιρίες, πρόσφατο το παράδειγμα των Paradise Papers, το οποίο εμπεριέχει εκατομμύρια εμπιστευτικά έγγραφα που συνδέονται με offshore εταιρίες τα έγγραφα προερχόταν από την εταιρεία Appleby ωστόσο το κατά πόσο κάτι είναι παράνομο αυτό είναι δουλειά των οικονομικών εισαγγελέων. Η ανάγκη για διαφάνεια πάντως είναι ένα πρόβλημα που χρειάζεται άμεση λύση.

1.2 Σκοπός την εργασίας

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι η ανάλυση της έννοιας της "off shore" η υπεράκτια η εξωχώρια εταιρεία όπως αναφέρεται στην ελληνική νομοθεσία, καθώς και τους τύπους υπεράκτιων εταιρειών που υφίστανται, ένας εξίσου κύριος λόγος της συγγραφής της συγκεκριμένης εργασίας είναι η αποσαφήνιση του ρόλου των εξωχώριων εταιρειών στην Ελληνική οικονομία. Ένας εξίσου βασικός σκοπός της δημιουργίας της συγκεκριμένης εργασίας είναι η μελέτη του φάσματος νομιμότητας μέσα στο οποίο κινούνται οι υπεράκτιες εταιρείες.

Στη παρούσα εργασία θα αναλυθεί επίσης εκτενώς η ιστορική εξέλιξη των εξωχωριων εταιρειών στη διάρκεια του χρόνου καθώς και το χρονικό σημείο που τοποθετείται η δημιουργία τους. Θα αναλυθούν επίσης οι λόγοι σύστασης μιας offshore καθώς και τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που προσφέρουν αυτές τις εταιρείες στους ιδιοκτήτες τους. Σκόπιμο βρέθηκε επίσης το να αναλυθεί η έννοια των φορολογικών παραδείσων ώστε να επιτευχτεί καλύτερη κατανόηση του ρόλου των υπεράκτιων επιχειρήσεων. Επίσης στο τελευταίο κεφάλαιο αναλύονται οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές και κατά πόσο μπορεί να γίνει μεταφορά κερδών σε κράτη εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.3 Ερευνητικά ερωτήματα

Τα κυρία ερωτήματα που αναλύονται και απαντούνται σε αυτή την εργασία ήταν τα παρακάτω

- Τι είναι υπεράκτια εταιρεία πως συστήνεται τι πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα έχει;
- Τι είναι ο φορολογικός παράδεισος γιατί συστήνει κάποιος εταιρείες σε φορολογικούς παραδείσους;

- Πως αντιμετωπίζει το Ελληνικό Κράτος τις υπεράκτιες εταιρείες πότε έχουμε περίπτωση φοροδιαφυγής και πότε φοροαποφυγής;
- Τι κατηγορίες υπεράκτιων εταιρειών υπάρχουν και πως λειτουργούν;
- Τι είναι το τριγωνικό εμπόριο και πως μέσω αυτού μεταφέρονται κέρδη;
- Για ποιο λόγο συστήνουν οι Έλληνες επιχειρηματίες εταιρείες στη Βουλγαρία υπάρχουν ομοιότητες της Βουλγαρίας με κάποιο φορολογικό παράδεισο;

Τα παραπάνω ερωτήματα οδήγησαν στην συγγραφή της συγκεκριμένης εργασίας καθώς οι υπεράκτιες δραστηριότητες είναι ένα σημαντικό κομμάτι της παγκόσμιας οικονομίας και έχει συνδεθεί από αρκετούς με φαινόμενα τόσο φοροδιαφυγής όσο και φοροαποφυγής. Η ανάγκη να μελετηθεί επίσης το φαινόμενο του τριγωνικού εμπορίου και η περίπτωση της Βουλγαρίας δημιουργήθηκε από την έντονη αρθρογραφία που έχει αναπτυχθεί τόσο στις εφημερίδες όσο και διαδικτυακά , και θεωρείται ότι πολλοί Έλληνες μεταφέρουν εταιρίες στην Βουλγαρία σε κάποιες περιπτώσεις εικονικά ώστε να πετύχουν χαμηλότερες φορολογικές επιβαρύνσεις.

1.4 Δομή της εργασίας

Για τα ερωτήματα του προηγούμενου κεφαλαίου έγινε προσπάθεια να καλυφτούν κατά της συγγραφή της παρούσας εργασίας ξεκινώντας στο πρώτο κεφάλαιο με μια εισαγωγή της εργασίας και μια σύνοψη για τη μετέπειτα παρουσίαση. Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μια επισκόπηση της βιβλιογραφίας που χρησιμοποιήθηκε για να συνταχτεί η παρούσα εργασία. Στο τρίτο κεφάλαιο θα αναλυθούν όλοι οι βασικοί οροί που πρέπει να κατανοηθούν έτσι ώστε να κατανοήσουμε το φαινόμενο των υπεράκτιων σχημάτων και των φορολογικών παραδείσων, καθώς και τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα τους. Στο τέταρτο κεφάλαιο θα μελετηθούν οι μορφές των υπεράκτιων εταιρειών και κατά πόσο συνδέονται με φαινόμενα ξεπλύματος μαύρου χρήματος .Στο πέμπτο κεφάλαιο έγινε μια ερευνά για τη περίπτωση της Βουλγαρίας καθώς και για τις τριγωνικές συναλλαγές. Δίνονται παραδείγματα για τη καλύτερη κατανόηση της έννοιας της τριγωνικής συναλλαγής και κατά πόσο μέσω από αυτές μπορεί κάποια ελληνική εταιρεία να μεταφέρει κέρδη στη Βουλγαρία.

2ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ

2.1 Εισαγωγή

Οι Offshore εταιρείες βρίσκονται συνεχώς στο προσκήνιο λόγω της αύξησης των χρήσεων τους και της σύνδεσης γνωστών διάσημων προσώπων με αυτές. Συχνά ακούμε για εταιρίες που βρίσκονται στα Νησιά Κέμαν ή στη Καραϊβική και φαντασιωνόμαστε εταιρίες που ίσως λειτουργούν σε εξωτικά νησιά όμορφες γυναίκες και χαμηλή φορολογία. Τα πράγματα είναι αρκετά διαφορετικά καθώς οι εταιρίες αυτές ως εκ φύσεως εδρεύουν σε κάποια χώρα που χαρακτηρίζεται φορολογικός παράδεισος, λόγω της χαμηλής φορολόγησης, αλλά δραστηριοποιούνται σε άλλες χώρες. Η λειτουργία των Offshore δεν είναι εκ φύσεως παράνομη καθώς αποτελεί μια ξένη εταιρεία η οποία είναι αναγνωρισμένη από το διεθνές δίκαιο. Κατά καιρούς γίνεται σύνδεση με φαινόμενα φοροδιαφυγής και ξέπλυμα μαύρου χρήματος ωστόσο αυτό δεν σημαίνει ότι όλες οι υπεράκτιες εταιρίες συνδέονται με τέτοια φαινόμενα. Ο κύριος ρόλος ύπαρξης των υπεράκτιων εταιριών είναι η εξασφάλιση χαμηλότερης φορολόγησης πράγμα που δεν είναι εκ φύσεως παράνομο. Το θέμα των υπεράκτιων εταιριών έχει κεντρίσει πολλούς οικονομολόγους, νομικούς ακόμη και δημοσιογράφους να γράψουν για αυτό διότι είναι ένα θέμα που βρίσκεται στο επίκεντρο της διεθνούς γνώμης, η Guardian(2017) έγραψε πως πάνω από 175.000 εταιρίες στην Μεγάλη Βρετανία έχουν κάποια offshore εταιρία. Παρακάτω θα παραθέσω συγγραφείς που ασχολήθηκαν και ανέλυσαν εκτενώς το φαινόμενο των υπεράκτιων εταιριών και των φορολογικών παραδείσων, φυσικά το μεγαλύτερο μέρος της βιβλιογραφίας που υπάρχει είναι ξένη βιβλιογραφία ωστόσο αρκετοί Έλληνες έχουν ασχοληθεί με το συγκεκριμένο θέμα.

2.2 Ελληνική Βιβλιογραφία για υπεράκτιες εταιρίες, φαινόμενα φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής

Πιο συγκεκριμένα θα παραθέσω πρώτα τους Έλληνες συγγραφείς που ο ίδιος μπόρεσα να εντοπίσω οι οποίοι είναι οι εξής

Ο Δουβής (2008) έδωσε μια εννοιολογική προσέγγιση του φαινομένου των υπεράκτιων εταιριών. Ανέπτυξε την ιστορική εξέλιξη του φαινομένου των υπεράκτιων εταιριών καθώς και τους λόγους που έφεραν την δημιουργία του φαινομένου. Έκανε μια διάκριση και κατηγοριοποίηση των ειδών των υπεράκτιων εταιριών καθώς και ανέλυσε το τρόπο λειτουργίας κάθε μιας. Επίσης ερμήνευσε την έννοια των φορολογικών παραδείσων

και κατέγραψε αρκετούς από αυτούς όπως το Λιχτενστάιν , το Μονακό , η Λιβερία και άλλα. Στο τρίτο μέρος ανέλυσε την δραστηριότητα των υπεράκτιων εταιριών στην Ελλάδα καθώς και την αντιμετώπιση τους από το Ελληνικό δίκαιο. Στη συνέχεια στο τέταρτο μέρος ερμηνεύει τις Συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας καθώς και αναλύει κάποιες από αυτές που έχει υπογράψει η Ελλάδα με άλλες χώρες. Κλείνοντας στο πέμπτο μέρος κάνει μια ανάλυση της σύνδεσης μεταξύ των offshore και του ξεπλύματος μαύρου χρήματος και παραθέτει τους σχετικούς νομούς προς ερμηνεία και καλύτερη κατανόηση του φαινομένου με βάση την Ελληνική νομοθεσία .

Ο Μελάς (2010) έκδωσε ένα σύγγραμμα το οποίο αναφέρεται κύριος στη Διδακτορική Διατριβή του στο Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Πανεπιστήμιου Μακεδονίας που αποσαφηνίζει όρους όπως η φοροδιαφυγή, φοροαποφυγή και φοροκλοπή. Αναλύει εκτενώς το κατά ποσό οι υπεράκτιες εταιρείες εμπλέκονται στο ξέπλυμα μαύρου χρήματος καθώς και με ποιο τρόπο το επιτυγχάνουν .Κάνει μια ανάλυση των λόγων που ωθούν στην ίδρυση μια υπεράκτιας εταιρείας ,τονίζοντας την σημασία των φορολογικών διευκολύνσεων και του απορρήτου σαν κίνητρα προσέλκυσης επενδυτών που θέλουν να ιδρύσουν μια offshore.Περιγράφει επίσης την αντιμετώπιση των υπεράκτιων εταιρειών από το ελληνικό φορολογικό σύστημα. Παρουσιάζει επίσης την περίπτωση της Κύπρου και περιγράφει την μεταβατική περίοδο από τη φορολογική αναμόρφωση στην Κύπρο μέχρι την πλήρη ένταξη της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και τις αντιδράσεις των ιδιοκτότων των υπεράκτιων εταιρειών μετά τις μεταρρυθμίσεις. Τέλος παρουσιάζει τις αντιδράσεις της διεθνούς κοινότητας ως προς τις υπεράκτιες εταιρείες καθώς και των διεθνών οικονομικών οργανισμών όπως ο ΟΟΣΑ η FATF και των κυβερνήσεων των 7 κυριότερων βιομηχανικών κρατών G7.

Ο Παμπούκης (2010) κάνει μια σύντομη ανάλυση του θέματος των υπεράκτιων εταιρειών καθώς δίνεται ορισμός καθώς αναλύονται τα πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι offshore εταιρείες καθώς τα κριτήρια επιλογής της κατάλληλης offshore δικαιοδοσίας. Στη συνέχεια γίνεται μια ανάλυση για το πως αντιμετωπίζονται οι υπεράκτιες εταιρίες από τη σκοπιά του ελληνικού δικαίου έχοντας υπόψη ότι το κύριο χαρακτηριστικό είναι η διάσταση του τόπου που εδρεύει η εταιρεία με το τόπο που δραστηριοποιείται χωρίζοντας τις offshore σε δυο βασικές κατηγορίες σε αυτές που εδρεύουν στην Ελλάδα και σε αυτές που έχουν την έδρα τους σε άλλο κράτος άλλα δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα . Επίσης περιγράφει κάποια ειδικά θέματα όπως το transfer pricing και το τρόπο αντιμετώπισης του φαινομένου

αυτού τόσο μέσω των Συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας και του διεθνές φορολογικού δικαίου όσο και στο πλαίσιο του ΟΟΣΑ και τις κατευθυντήριες αρχές που έχει εκδώσει για το transfer pricing. Κάποια θέματα όπως τα πλεονεκτήματα των offshore έχουν γραφτεί σε ένα προηγούμενο βιβλίο του κύριου Παμπούκη.

Ο Τσιρίδης (2009) μας παρουσιάζει και μας αναλύει τις ποινικές διατάξεις το Νόμου 3691/2008 σχετικά με τη χρήση του χρηματοπιστωτικού τομέα για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Η ερμηνεία του νόμου μας είναι πολύ χρήσιμη στη παρούσα εργασία για να κατανοήσουμε το κατά πόσο κάποιες οικονομικές συναλλαγές μέσω εξωχώριων εταιρειών είναι παράνομες ή όχι .

2.3 Ξένη Βιβλιογραφία για υπεράκτιες εταιρίες ,φαινόμενα φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής

Η ξένη βιβλιογραφία είναι πολύ δύσκολο να βρεθεί και να μελετηθεί ολόκληρη ωστόσο κάποια βιβλία τα όποια ξεχώρισα θα τα παραθέσω παρακάτω :

Ο Hampton και Abbot (1999)εκδίδουν μια έρευνα που πέρα της ανάλυσης για το τι ακριβώς είναι offshore εταιρείες και οι φορολογικοί παράδεισοι, μελετούν και περιγράφουν τις επιδράσεις της ανόδου των offshore στη παγκόσμια οικονομία. Περιγράφει το πως κατάφερε το Jersey να εξελιχτεί σε φορολογικό παράδεισο και τι θεσμικό πλαίσιο δημιούργησε ώστε να κάνει το φορολογικό του σύστημα πιο ελκυστικό σε ξένες επιχειρήσεις και επίσης τι πρέπει να κάνεις για να μπορέσεις να κερδίσεις υπηκοότητα σε μια τέτοια πολιτεία για την εταιρεία σου . Κάνει μια ιδιαίτερη αναφορά στις επιδράσεις που έχει η άνοδος των offshore στο παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα και τέλος αναφέρεται σε παραδείγματα φορολογικών παραδείσων όπως η Μαλαισία και η Νότιος Αφρική .

Ο Oshri (2011) ασχολήθηκε επίσης με τις στρατηγικές που αναπτύσσονται στις offshore εταιρίες .Ο Oshri εξετάζει την εξέλιξη των φορολογικών παραδείσων με το πέρασμα του χρόνου .Διακρίνει τα υπεράκτια σχήματα με συγκεκριμένες μορφές μοντέλων καθώς και εξετάζει τις στρατηγικές, ως προς τα υπεράκτια σχήματα, που ανέπτυξαν οι 250 μεγαλύτερες εταιρίες στο κόσμο.(Fortune global 250).Περιγράφει επίσης τη παρούσα κατάσταση των φορολογικών παραδείσων και αναλύει τη εξέλιξη των στρατηγικών των υπεράκτιων σχημάτων και πως χρησιμοποιούνται οι υπεράκτιες εταιρίες στις διάφορες ανάγκες των μητρικών εταιριών.

Ο Saxson(2011) δημοσιεύει το βιβλίο του και περιγράφει τις offshore εταιρίες ως το απολυτό μέσο για να μην πληρώνει φόρους η ελίτ των πλούσιων. Υποστηρίζει πως το 2010 τα στοιχεία του ενεργητικού μόνο των νησιώτικων χρηματοπιστωτικών κέντρων ανερχόταν σε 18 τρις δολάρια , ποσό ισοδύναμο με το 1/3 του παγκοσμίου ΑΕΠ. Επίσης σχολιάζει πως σύμφωνα με μελέτη του εθνικού γραφείου Βρετανίας το 2017 διαπιστώθηκε ότι το 1/3 από τις 700 μεγαλύτερες εταιρίες της χώρας είχε πληρώσει μηδενικούς φόρους τη προηγούμενη χρόνια .Επίσης μέσα στο βιβλίο του περιγράφει και αριθμεί τους φορολογικούς παραδείσους από τα τροπικά νησιά μέχρι τις αφρικάνικες χώρες .Οι φορολογικοί παράδεισοι βρίσκονται στο επίκεντρο της επικαιρότητας στην παγκόσμια οικονομία καθώς πάνω από το 50% των παγκόσμιων συναλλαγών γίνονται μέσω αυτών. Οι offshore εταιρίες βρίσκονται σχεδόν σε κάθε μεγάλο οικονομικό σκάνδαλο τα τελευταία χρόνια. Αναφέρει πως ήρθε η ώρα να γίνουν μεγάλες αλλαγές για την εξακρίβωση όσων είναι πραγματικοί ιδιοκτήτες διότι μπορεί να μη βλέπουμε ορατά αποτελέσματα από τη χρήση των offshore άλλα οι επιδράσεις τους μας επηρεάζουν όλους.

Ο Scneider (2001) μας παρουσιάζει πως μπορούμε να φτιάξουμε μια εταιρεία η οποία θα έχει μεγάλα κέρδη χωρίς κρατικές παρεμβάσεις και φορολογικές υποχρεώσεις. Αποκαλύπτει πως το μυστικό είναι να μια επένδυση στην οποία θα έχεις ασφάλεια και δεν θα πληρώνεις φόρους , δηλαδή επένδυση σε φορολογικό παράδεισο. Απαριθμεί τους κορυφαίους φορολογικούς παραδείσους και σε συμβουλεύει στο πως πρέπει να δράσεις έτσι ώστε να κινείσαι στα πλαίσια της νομιμότητας.

Ο Hadnum (2013) εκδίδει ένα βιβλίο και το χαρακτηρίζει ως έναν οδηγό για να αποφύγεις την φορολογία. Είναι ένα βιβλίο που μας παρέχει εννοιολογική προσέγγιση του όρου Trust η εμπιστευμα όπως λέγεται στα ελληνικά και πως χρησιμοποιούνται τα Trust στη σύσταση των Offshore εταιριών. Μας παρέχει χρήσιμη πληροφόρηση για τα πλεονεκτήματα ενός υπεράκτιου σχήματος καθώς και πληροφορίες για το πως συστήνεται μια εταιρεία σε διάφορες χώρες με ευνοϊκή φορολογία .Επίσης μας πληροφορεί για τη αξιοποίηση των συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας ώστε να έχουμε τα μέγιστα αποτελέσματα από μια υπεράκτια εταιρεία. Πως μπορείς να συστήσεις εταιρείες χαρτοφυλακίου (Holding companies) ως υπεράκτιο και τι οφέλη μπορείς να έχεις από αυτήν. Πέραν της εννοιολογικής προσέγγισης των Trust που προανέφερα κάνει μια εκτενή αναφορά και ανάλυση τους προσεγγίζοντας τα οικονομικά οφέλη που μπορείς να έχεις από ένα υπεράκτιο Trust που προέρχονται κύριος από φορολογικές διευκολύνσεις.

2.4 Σύνοψη

Πολλοί συγγραφείς έχουν ασχοληθεί με το φαινόμενο των υπεράκτιων σχημάτων καθώς τα ποσά που διακινούνται μέσω φορολογικών παραδείσων κεντρίζει το ενδιαφέρον. Οι φορολογικοί παράδεισοι (tax heavens) έχουν κεντρίσει το ενδιαφέρον όσων ασχολούνται με τη χάραξη φορολογικών και επιχειρησιακών σχεδιασμών και γιατί το λόγο έχει αναπτυχθεί ένα μεγάλο εύρος βιβλιογραφίας που αναφέρεται παραπάνω και είναι ένα δείγμα της τεράστιας βιβλιογραφίας που υπάρχει για το συγκεκριμένο θέμα. Η κοινή γραμμή των περισσότερων συγγραφέων είναι ότι τα υπεράκτια σχήματα αναπτύχθηκαν με σκοπό την μείωση των φορολογικών υποχρεώσεων των εταιρειών καθώς και γιατί οι φορολογικοί παράδεισοι εξασφαλίζουν το απόρρητο για τις εταιρείες που υποδέχονται . Ιδιαίτερη σημασία στη μελέτη της βιβλιογραφίας πρέπει να δοθεί στην ημερομηνία έκδοσης ενώ συνίσταται η μελέτη της πιο πρόσφατης βιβλιογραφίας καθώς το θέμα εξελίσσεται και διαφοροποιείται, για παράδειγμα το 2018 το Συμβούλιο των υπουργών Οικονομικών της ΕΕ (ECOFIN) αποφάσισε την προσθήκη τριών ακόμα χωρών και την αφαίρεση ισάριθμων, Ειδικότερα, το Συμβούλιο αποφάσισε να αφαιρέσει το Μπαχρέιν, τις Νήσους Μάρσαλ και την Αγία Λουκία και να προσθέσει τις Μπαχάμες, τον Άγιο Χριστόφορο και Νέβις και τις αμερικανικές Παρθένες Νήσους. Το συγκεκριμένο παράδειγμα το παρατέθηκε για να γίνει κατανοητό πως αν πηγαίναμε σε ένα παλαιότερο βιβλίο που ανέφερε τους φορολογικούς παραδείσους της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα βλέπαμε προφανώς άλλα κράτη που σήμερα δεν είναι στη λίστα, όπως και κράτη που σήμερα είναι στη λίστα και παλαιότερα δεν ήταν. Συνοψίζοντας, είναι φανερό πως οι έρευνες που γίνονται προσπαθούν να φωτίσουν το φαινόμενο των υπεράκτιων σχημάτων καθώς πρόκειται για ένα περίπλοκο κομμάτι της οικονομίας. Οι ερευνητές εντοπίζουν τόσο τα πλεονεκτήματα όσο και τα μειονεκτήματα από τις υπεράκτιες δραστηριότητες τόσο για τους επιχειρηματίες όσο και για τα κράτη ωστόσο λόγω της μυστικότητας που μέσω αυτής τις περισσότερες φορές κινούνται τα υπεράκτια σχήματα είναι πολύ δύσκολο για τους ερευνητές να συλλέξουν τις κατάλληλες πληροφορίες που απαιτούνται για την έρευνα.

3ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΥΠΕΡΑΚΤΙΕΣ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΤΟΥΣ ΠΛΑΙΣΙΟ

3.1 Σύνοψη

Η συνεχής εξέλιξη και αύξηση της κερδοφορίας των επιχειρήσεων οδηγεί στην συνεχή αύξηση και των φορολογικών τους υποχρεώσεων. Αυτό οδηγεί τους ιδιοκτήτες επιχειρήσεων στην αναζήτηση εναλλακτικών μεθόδων έτσι ώστε να επιτύχουν μείωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων. Για την επίτευξη της μείωσης των φορολογικών επιβαρύνσεων συχνά συναντούνται φαινόμενα φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής με τη χρήση εταιρειών σε χώρες με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές (tax heavens). Στο παρόν κεφάλαιο αποσαφηνίζεται η διαφορά μεταξύ της έννοιας της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής καθώς και γίνεται μια προσπάθεια να ορισθεί η έννοια των υπεράκτιων εταιρειών και των φορολογικών παραδείσων. Σκοπός του συγκεκριμένου κεφαλαίου είναι να απαντηθούν τα τρία πρώτα ερευνητικά ερωτήματα που τέθηκαν στην παρούσα εργασία και είναι τα παρακάτω.

- Τι είναι υπεράκτια εταιρεία πως συστήνεται ,τι πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα έχει;
- Τι είναι ο φορολογικός παράδεισος γιατί συστήνει κάποιος εταιρείες σε φορολογικούς παραδείσους;
- Πως αντιμετωπίζει το Ελληνικό Κράτος τις υπεράκτιες εταιρείες πότε έχουμε περίπτωση φοροδιαφυγής και πότε φοροαποφυγής;

3.2 Ορισμός των Υπεράκτιων εταιριών

¹Οι offshore companies μεταφράζονται στα ελληνικά ως εξωχώρια η υπεράκτια η ακόμη και υπερπόντια εταιρεία και ο όρος χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια εταιρεία η οποία έχει έδρα σε έναν από τους φορολογικούς παραδείσους χωρίς απαραίτητα να εκτελεί κάποια δραστηριότητα στο συγκεκριμένο τόπο. Στη ελληνική επικράτεια έχει δοθεί από τον νομοθέτη ο ακόλουθος ορισμός για την offshore. ²« «εξωχώρια εταιρία» νοείται, κατά ρητή διατύπωση του Νόμου, η εταιρία εκείνη που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης. »

¹ Παμπούκης, 2010

² Ν. 3091/2002

Οι offshore εταιρεία είναι αναγνωρισμένη από το διεθνές δίκαιο ως ένα νομικό πρόσωπο που μπορεί να προβεί σε οποιαδήποτε μορφής δικαιοπραξία, έχει απεριόριστη διάρκεια ζωής εφόσον καλύπτει τις υποχρεώσεις τις επί του κράτους στο οποίο έχει γίνει η σύσταση της.

Ο σκοπός της δημιουργίας μια εξωχωρίας εταιρείας είναι στη πλειοψηφία η μείωση των φορολογικών δαπανών μια εταιρείας στις διεθνείς δραστηριότητες τις αυτό είναι εύκολο να κατανοηθεί αν αναλογιστούμε ότι οι περισσότερες πολυεθνικές εταιρείες έχουν κάποια εξωχωρία εταιρεία στη κατοχή τους . Υπάρχει μια εσφαλμένη εντύπωση πως ο σκοπός των υπεράκτιων εταιρειών είναι η απόκρυψη οικονομικών κερδών από παράνομες δραστηριότητες π.χ εμπόριο όπλων ,εμπόριο ναρκωτικών .Κάτι τέτοιο στη πραγματικότητα είναι σπάνιο καθώς η πλειοψηφία των επιχειρήσεων που επιλέγουν τη σύσταση μια offshore είναι η φοροαποφυγή κάτι που δεν δηλώνεται όπως είναι λογικό στο καταστατικό τους.

Ο Όρος υπεράκτιες συνδέεται με τη σύγχρονη προέλευση του φαινομένου. Οι υπεράκτιες εταιρίες είναι αγγλοσαξονικής και κυρίως βρετανικής επινοήσεως και για το λόγο αυτό πολλές τέτοιες δικαιοδοσίες είναι παλαιές βρετανικές έποικες. Επινοήθηκαν για να τα αντιμετωπιστούν πολιτικοί κίνδυνοι κατά τη διάρκεια του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου αλλά γνώρισαν εκρηκτική ανάπτυξη παράλληλα με τη δημιουργία πολυεθνικών ίσως ορθότερα διεθνικών επιχειρήσεων.

3.3 Σύσταση υπεράκτιας εταιρείας³

Η διαδικασία της σύστασης μιας υπεράκτιας εταιρείας αναλαμβάνεται από φυσικά η νομικά πρόσωπα στην οποιαδήποτε χώρα. Οι περισσότερες offshore συστήνονται σύμφωνα με το αγγλοσαξονικό πρότυπο ως εταιρείες LIMITED-LTD.

Για τη σύσταση απαιτείται το καταστατικό έγγραφο το οποίο περιλαμβάνει το σκοπό της εταιρείας , την επωνυμία , των τύπο των μετοχών, το μέτοχο ιδρυτή. Οι περισσότερες χώρες σύστασης off shore εταιρειών δεν θέτουν περιορισμούς ως προς το περιεχόμενο του καταστατικού. Τα καταστατικά η έγγραφα ιδρύσεως έχουν συνήθως τη μορφή ιδιωτικού συμφωνητικού. Το καταστατικό πρέπει να κατατεθεί στο αρχείο εταιρειών της εκαστοτε χώρας ώστε να εγκριθεί και να επικυρωθεί μετέπειτα από την αρμόδια αρχή.

Επίσης μαζί με το καταστατικό συντάσσεται ο εσωτερικός κανονισμός γνωστός και ως By-laws ο οποίος καθορίζει τις υποχρεώσεις καθώς και τα δικαιώματα των

³ offshore,2017

συμμετεχόντων στην εταιρεία .Ο εσωτερικός κανονισμός ημπόρει να αλλάξει έπειτα από απόφαση του διοικητικού συμβούλιου η της πλειοψηφίας των μετοχών.

Το μετοχικό κεφάλαιο είναι συνήθως συμβολικό καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις οι νομοθεσίες δεν ορίζουν κάποιο συγκεκριμένο ποσό. Επίσης οι περισσότερες χώρες επιτρέπουν το μετοχικό κεφάλαιο να είναι καταβεβλημένο σε νόμισμα διαφορετικό της χώρας που συστήνεται η εταιρεία.

Είναι χρήσιμο να σημειωθεί πως οι περισσότερες χώρες εγγραφής υπεράκτιων εταιρειών έχουν φροντίσει να παρέχουν πιστοποιήσεις των εγγράφων που προέρχονται από την αλλοδαπή μέσω της παροχής της επικύρωσης Apostle σύμφωνα με τη σύμβαση της Χάγης έτσι ώστε να πιστοποιείται η γνησιότητα των εγγράφων. Επίσης δίνουν τη δυνατότητα της παροχής των επισήμων εγγράφων στα αγγλικά.

3.4 Λόγοι δημιουργίας υπεράκτιας εταιρείας⁴

Όπως έχουμε ήδη αναφέρει η υπεράκτια εταιρεία είναι μια εταιρεία η οποία δραστηριοποιείται σε διαφορετική χώρα από εκείνη που έχει ιδρυθεί συνήθως σε κάποιο φορολογικό παράδεισο ώστε να λαμβάνει κάποια φορολογικά και αλλά οφέλη, χρήσιμο όμως είναι να μελετηθεί για ποιους λόγους κάποιος θα οδηγηθεί στην απόφαση δημιουργίας μιας offshore.

Πρώτος και αρκετά σημαντικός λόγος είναι η φορολογία επί των κερδών. Ο φορολογικός συντελεστής στην Ελλάδα από το 2016 είναι στο 29% για φυσικά και νομικά πρόσωπα τα οποία ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα για τις εξής κατηγορίες

- Προσωπικές εταιρείες (Ο.Ε., Ε.Ε.,)
- Συνεταιρισμοί και ενώσεις αυτών
- Κοινωνίες αστικού δικαίου, αστικές κερδοσκοπικές ή μη κερδοσκοπικές εταιρείες, συμμετοχικές ή αφανείς
- Λοιπές κοινοπραξίες (στις οποίες δεν συμμετέχουν μόνο προσωπικές εταιρείες)
- Μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα νομικά πρόσωπα, σωματεία και ιδρύματα
- Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ι.Κ.Ε.
- Τράπεζες

⁴ taxheaven,2017

Οι ελληνικές επιχειρήσεις πληρώνουν επίσης 100% προκαταβολή φόρου για του επόμενος έτους καθώς και εισφορά αλληλεγγύης που καταβάλλεται κλιμακωτά από 0% έως 7,5% μια αντίστοιχη εταιρεία στις Μπαχάμες η στις Νήσους Κουκ θα πλήρωνε 0% φορολογικό συντελεστή χωρίς να είναι υποχρεωμένη να πληρώσει φόρο αλληλεγγύης . Αξίζει να εξετάσουμε τη περίπτωση της Βουλγαρίας η οποία έχει φορολογικό συντελεστή νομικών προσώπων που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα 10 % το χαμηλότερο σε χώρα της Ευρωπαϊκής ένωσης .Το 10% είναι αρκετά δελεαστικό για τους επιχειρηματίες τις Βόρειου Ελλάδος που σε αρκετές περιπτώσεις έχουν μεταφέρει την έδρα τους ωστόσο μια εικονική μεταφορά της έδρας στη Βουλγαρία διώκεται καθώς θεωρείται πράξη παράνομη.

Οι φορολογικές διευκολύνσεις στη ναυτιλία είναι ένας ακόμη λόγος που κάνει κάποιες χώρες ιδιαίτερα δελεαστικές . Οι πρώτες χώρες οι οποίες προσέφεραν οφέλη στη δημιουργία υπεράκτιων εταιριών ήταν ο Παναμάς και η Λιβερία και έπειτα ακλούθησαν και άλλες .Αυτές οι χώρες κατάφεραν να δώσουν δυο σημαντικά πλεονεκτήματα σε όποιον τις επέλεγε, ο πρώτος έχει να κάνει με τη χαμηλή φορολογία που προσέφεραν σε ναυτιλιακές εταιρίες και ο δεύτερος η ανωνυμία που εξασφάλιζαν στους ιδιοκτήτες σκαφών αναψυχής οι οποίοι δεν ήθελαν να εμφανίζονται ως ιδιοκτήτες των σκαφών στην χώρα τους.

Αυτοί είναι κάποιοι ενδεικτικοί λόγοι που μπορεί κάποιος να θεωρήσει αναγκαίο την δημιουργία ενός υπεράκτιου σχήματος . Φυσικά είναι δύσκολο να καλύψεις όλο το φάσμα των λόγων που προφανώς έχει ο καθένας που δημιουργεί κάποια υπεράκτια για να επιτύχει κάποιο συγκεκριμένο στόχο .Κύριος στόχος είναι η εξασφάλιση της ανωνυμίας και η μείωση των φορολογικών υποχρεώσεων καθώς και ο μικρός χρόνος που απαιτείται για τη σύσταση της , όλοι οι λόγοι σύστασης θα αναλυθούν εκτενεστέρα όταν αναλυθούν οι τύποι των εταιρειών καθώς οι τρόποι που μεταφέρονται τα κέρδη από μια εταιρία σε κάποιο υπεράκτιο κέντρο.

3.5 Ιστορική εξέλιξη του φαινομένου της υπεράκτιας εταιρείας⁵

Οι υπεράκτιες εταιρείες ξεκίνησαν από την αρχαιότητα και συγκεκριμένα τον 2ο αιώνα προ Χριστού όταν η Δήλος το λιμάνι της μετατράπηκε από τους Ρωμαίους σε ζώνη ελεύθερης φορολόγησης με σκοπό τον ανταγωνισμό της Ρόδου η όποια τότε επέβαλε φόρο 2% στα πλοία που διερχόταν. Ωστόσο από τη σύγχρονη βιβλιογραφία οι offshore τοποθετούν τη δημιουργία τους χρονικά στα τέλη του 19ου αιώνα και τοπικά στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής. Σε κάποιες πολιτείες όπως το Νιου Τζέρσεϋ είχε θεσπιστεί ένα νομοθετικό πλαίσιο το όποιο είναι αρκετά ελκυστικό στις τότε εταιρίες, δημιούργησαν ευνοϊκούς όρους εγκατάστασης και μετακίνησης εταιρειών εκεί με την προϋπόθεση της πληρωμής ενός φόρου εγκατάστασης, αρχικός σκοπός ήταν η ενίσχυση της οικονομίας τους. Αυτή η καινοτομία ώθησε και άλλες πολιτείες στην υιοθέτηση παρόμοιων θεσμικών πλαισίων. Οι πολιτείες αυτές ονομαστήκαν φορολογικοί παράδεισοι Όρος που διατηρείται μέχρι και σήμερα. Το φαινόμενο αυτό έφτασε στην Ευρώπη στις αρχές του 20ου αιώνα. Οι πρώτες υπεράκτιες έκαναν την εμφάνιση τους τη δεκαετία του 1920 στο Λιχτενστάιν, στο Μονακό και στην Ελβετία. Οι εταιρείες αυτές λάμβαναν φορολογικές απαλλαγές από ασφαλιστικές και εργοδοτικές υποχρεώσεις. Η Ελβετία αργότερα λόγω νομοθετικών μεταρρυθμίσεων και της δημιουργίας του τραπεζικού απορρήτου το 1934 την εκτίναξε στα ύψη και κατάφερε να προσελκύσει μεγάλο αριθμό εταιρειών.

Από το 1960 κάποια μικρά κράτη όπως τα νησιά της Καραϊβικής επέλεξαν με αλλαγές σε νομοθετικό πλαίσιο να προσφέρουν φορολογικές διευκολύνσεις έτσι ώστε να δημιουργήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων. Τα περισσότερα από αυτά τα κρατίδια λειτούργησαν έτσι λόγω της αδυναμίας τους να αναπτυχθούν οικονομικά λόγω άλλων συγκυριών όπως για παράδειγμα η γεωπολιτικής τους θέση.

Η περίοδος της μεγάλης άνθησης για τις offshore ήρθε κατά τη διάρκεια της μεταπολεμικής περιόδου όπου το παγκόσμιο οικονομικό σκηνικό καθοριζόταν από τη συμφωνία του bretton woods. Ο περιορισμός της ελευθερίας στη διεθνή κίνηση κεφαλαίων έδινε ως τότε στις κυβερνήσεις τη δυνατότητα να καθορίζουν τη νομισματική πολιτική. Αυτό οδήγησε πολλούς επιχειρηματίες στην ανεύρεση υπεράκτιων κέντρων που θα μπορούσαν να τους παρέχουν φορολογικές ευκολίες και αλλά πλεονεκτήματα. Με τη κατάργηση του bretton

⁵ taxjustice,2014

woods το 1973 και την άρση των περιορισμών στη κίνηση κεφαλαίου οι υπεράκτιες εταιρίες διογκώθηκαν σε αριθμό ραγδαία.

⁶ «Είναι ενδεικτικό ότι σύμφωνα με μία έρευνα του 1998 που δημοσιεύθηκε στην εφημερίδα the Guardian , πάνω 6 τρισεκατομμύρια δολάρια Η.Π.Α. ήταν επενδυμένα σε εξωχώρια οικονομικά κέντρα, ποσό μεγαλύτερο από το Α.Ε.Π. όλων των χωρών, εκτός από τις Ηνωμένες Πολιτείες.»

3.6 Κριτήρια επιλογής ενός σχήματος υπεράκτιας εταιρίας⁷

Η επιλογή του καλύτερου τόπου για τη σύσταση μιας offshore εταιρίας είναι αποτέλεσμα του φορολογικού σχεδιασμού που έχει γίνει για να εξυπηρετηθούν οι σκοποί της επιχείρησης .Πριν την τελική απόφαση και αφού έχει γίνει ο καθορισμός των φορολογικών στόχων της εταιρίας είναι σκόπιμο να μελετηθούν κάποιοι παράγοντες που ίσως επηρεάσουν την απόφαση για ίδρυση μιας offshore στην συγκεκριμένη χώρα .Στη συνέχεια θα παραθέσω τα σημαντικότερα κριτήρια επιλογής του τόπου σύστασης.

Πρώτο κριτήριο θα χαρακτηρίζα την οικονομική σταθερότητα που έχει η χώρα που θέλουμε να ιδρύσουμε την εταιρεία καθώς και το κύρος και η αξιοπιστία της . Είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας καθώς αφού έχει γίνει ο φορολογικός σχεδιασμός τη επιχείρησης είναι πολύ σημαντικό να γνωρίζουμε ότι δεν θα γίνει κάποια αλλαγή των φορολογικών δεδομένων της χώρας ,για παράδειγμα μια μεταβολή του φορολογικού συντελεστή από το 5% στο 15% ,ίσως ήταν αποτρεπτικό στο να γίνει η επένδυση .Ο επενδυτής πρέπει να γνωρίζει το ιστορικό της πολιτικής και της οικονομικής δραστηριότητας της χώρας καθώς πρέπει να είναι σε θέση κατά το σχεδιασμό να προβλέψει με τα δεδομένα που έχει ότι δεν θα αλλάξει κάτι.

Δεύτερο κριτήριο αλλά εξίσου σημαντικό είναι η πολιτική σταθερότητα που θα έχει ο τόπος που θα επιλέξουμε. Για να επιτευχτεί πολιτική σταθερότητα σε μια χώρα πρέπει η πολιτική κατάσταση της να συνεχίσει να υπάρχει όπως έχει. Αυτό που ενδιαφέρει κυρίως τους επενδυτές είναι κατά πόσο φιλικοί είναι οι κυβερνώντες προς τις υπεράκτιες και κατά πόσο είναι πιθανόν να αλλάξει το πολιτικό σκηνικό με μη φιλικούς κυβερνώντες. Επίσης σκόπιμο κρίνεται και η μελέτη της εξωτερικής πολιτικής της χώρας, το παράδειγμα της Κύπρου είναι χαρακτηριστικό εφόσον αναγκάστηκε να προβεί σε αλλαγή νομοθεσίας λόγω

⁶ Μπεζαντάκος ,2014

⁷ Σεϊμένης και Γεράγγελου,2018

της εισόδου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η αλλαγή του φορολογικού συντελεστή από 4,25% σε 10% σίγουρα για κάποιες εταιρίες θα λειτουργούσε αποτρεπτικά.

Τρίτο κριτήριο είναι η ύπαρξη ενός ευνοϊκού νομικού συστήματος, απαιτείται νομοθεσία η όποια θα μας επιτρέπει γρήγορα ,χωρίς μεγάλες γραφειοκρατικές διαδικασίες, να ιδρύσουμε την offshore χωρίς εκτεταμένους ελέγχους κατά τη διαδικασία της ίδρυσης. Επίσης οι ιδιοκτήτες μιας υπεράκτιας εταιρείας θέλουν όσο το δυνατόν λιγότερη εποπτεία από τις αρμόδιες αρχές ως προς την σύνταξη οικονομικών καταστάσεων η προς τις δικλείδες εσωτερικού έλεγχου που πρέπει να υπάρχουν. Όσο λιγότερος έλεγχος από το κράτος προς την offshore τόσο το καλύτερο για τους φορείς την εταιρείας.

Τέταρτο κριτήριο επιλογής είναι η ύπαρξη μικρού μεγέθους φορολογικών επιβαρύνσεων προς την offshore εταιρεία. Πολλές από αυτές τις χώρες προσπαθούν να δώσουν φορολογικά κίνητρα έτσι ώστε να δελεάσουν εταιρίες ,αυτά τα κίνητρα είναι συνήθως ελάχιστοι η μηδενικοί φόροι επί των κερδών προ φορών της εταιρείας καθώς και χαμηλό η μηδενικό φόρο στη διανομή μερισμάτων. Επίσης πολλές υπεράκτιες δικαιοδοσίες παρέχουν χαμηλό η μηδενικό φόρο μεταβίβασης ακίνητης περιούσιας καθώς και άλλες μορφές φορολογικών απαλλαγών όπως απαλλαγή από διαφόρους δασμούς και τέλη όπως π.χ για επιβατικά αυτοκίνητα. Κλείνοντας ένα πολύ σημαντικό κίνητρο που παρέχουν είναι οι χαμηλές εργοδοτικές εισφορές, κάτι που δελεάζει πολύ εταιρίες που έχουν ως σκοπό τη μίσθωση προσωπικού καθώς η φορολόγηση των αμοιβών γίνεται με τους συντελεστές της χώρας που υποδέχεται το υπεράκτιο σχήμα, από την άλλη το υπεράκτιο σχήμα πληρώνει ελάχιστες εργοδοτικές εισφορές και έτσι έχουν κέρδος τόσο το προσωπικό όσο και η υπεράκτια εταιρεία.

Πέμπτο κριτήριο είναι η ύπαρξη συμβάσεων αποφυγής διπλής φορολογίας ,οι συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας. Οι συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας δημιουργήθηκαν από τον ΟΟΣΑ το 1952 και σκοπό έχουν την αποφυγή διπλής φορολόγησης μεταξύ δυο κρατών. Οι συμβάσεις αποτελούνται από δυο κράτη, το πρώτο κράτος είναι το κράτος που έχει δημιουργηθεί το εισόδημα και το δεύτερο αυτό που έχει τη φορολογική του κατοικία αυτός που λαμβάνει το εισόδημα. Οι συμβάσεις βοηθούν τα δυο κράτη να καθορίσουν τη φορολογική κατοικία του φορολογούμενου και να παρέχουν πληροφορίες το ένα κράτος στο άλλο. Η χρησιμοποίηση των συμβάσεων αυτών προσφέρουν πολλά φορολογικά οφέλη αφού επιτρέπουν την μεταφορά κερδών χωρίς να φορολογούνται σε δυο χώρες.

Επίσης αξίζει να σημειωθεί ότι τα κράτη που χαρακτηρίζονται ως φορολογικοί παράδεισοι μπορούν να χωριστούν σε δυο κατηγορίες με βάση τις συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας ,δηλαδή στα κράτη που έχουν συνάψει συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολογίας με αλλά κράτη και σε αυτά που δεν έχουν συνάψει.

Έκτο κριτήριο αποτελεί το απόρρητο που αποτελεί βασική πρόσφορα του κράτους στην υπεράκτια εταιρεία .Επειδή στη πλειοψηφία των περιπτώσεων οι μέτοχοι προσπαθούν να εξασφαλίσουν την ανωνυμία τους έτσι εκτιμάται ιδιαίτερα αν υπάρχουν εγγύα εχεμύθειας όπως για παράδειγμα η δυνατότητα για ανώνυμες μετοχές, η απουσία δημοσίων αρχείων και μητρώων επιχειρήσεων και αλλά. Σημαντικό επίσης κριτήριο όσο αφορά το απόρρητο είναι η ύπαρξη τραπεζικού απορρήτου που προστατεύει τους ιδιοκτήτες των εταιρειών από ελέγχους.

Πέραν των πέντε σημαντικότερων κριτηρίων που προανέφερα για την απόφαση επιλογής ενός υπεράκτιου κέντρου υπάρχουν και αλλά κριτήρια λιγότερα σημαντικά όπως το κόστος ίδρυσης και εγκατάστασης που στις περισσότερες χώρες υπάρχει ωστόσο σε πολλές χώρες αποτελεί και το μοναδικό έξοδο καθότι μπορεί να προσφέρουν μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές .Επίσης σημαντικό είναι να υπάρχει ένα σταθερό και φερέγγυο τραπεζικό σύστημα ,και επίσης το πρωταρχικό κριτήριο που πρέπει να λάβουμε υπόψη είναι τι θέλουμε να επιτύχουμε με την ίδρυση μια υπεράκτιας εταιρίας ώστε να μπορέσουμε να αξιοποιήσουμε τα οφέλη του κάθε τόπου.

3.7 Πλεονεκτήματα υπεράκτιας εταιρείας

Στις μέρες μας είναι δυνατή η σύσταση μιας εξωχώριας εταιρείας χωρίς χρονοβόρες διαδικασίες και πολλές διατυπώσεις. Η σκοπιμότητα της σύστασης μια εξωχώριας εταιρείας σε κάθε περίπτωση ποικίλει και αυτό δημιουργεί διαφορές μορφές και τύπους εταιρειών. Ο συνηθέστερος λόγος είναι η αποφυγή φόρων στρεφόμενοι σε κράτη με πολύ χαμηλές έως ελάχιστη φορολογία βεβαία αυτός ο λόγος δεν αναφέρεται όπως είναι λογικό στο καταστατικό τους. Η αποφυγή των φορολογικών επιβαρύνσεων γίνεται με την μεταφορά κερδών η εσόδων από χώρες με μεγάλους φορολογικούς συντελεστές σε χώρες με μικρότερους η σε πολλές περιπτώσεις μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές. Όπως καταλαβαίνουμε τα πλεονεκτήματα των offshore είναι κυρίως φορολογικά ωστόσο το απόρρητο και η ανωνυμία που εξασφαλίζεται για τους μέτοχους και τους πραγματικούς ιδιοκτήτες έρχονται να προσδώσουν ένα ακόμη μεγαλύτερο πλεονέκτημα στις εξωχωριες εταιρείες.

⁸« Η ανωνυμία είναι ένα πλεονέκτημα σημαντικό σε ορισμένες περιπτώσεις , που διασφαλίζεται με το σύστημα των nominees third party directors, κάτι που διασφαλίζεται με το σύστημα των nominees third party directors, κάτι που συνήθως εξασφαλίζεται από τον φορέα που επιμελήθηκε την ίδρυση. Ο διευθυντής μπορεί να είναι φυσικό η άλλο νομικό πρόσωπο , που εμφανίζεται στις εξωτερικές σχέσεις ως ο εκπρόσωπος της εταιρείας. Έξαλλου το σύστημα μπορεί να ενισχυθεί και με τους μέτοχους. Η ανωνυμία των μετοχών shareholders εξασφαλίζεται συνηθέστατα με την παράλληλη ίδρυση ενός υπεράκτιου εμπιστεύματος (offshore trust). στο όποιο trustees είναι οι μέτοχοι, που έχουν κατά νόμο κυριότητα (legal ownership) και εμφανίζονται ως προς τις έξω συναλλαγές που διενεργούνται προς όφελος των αληθινών μετοχών (beneficiaries), των οποίων τα δικαιώματα εξασφαλίζονται με το ιδρυτικό έγγραφο του trust (Trust Deed). Η ιδιωτική αυτονομία επιτρέπει την απολύτως ελεύθερη διαμόρφωση των εσωτερικών σχέσεων , χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η προστασία των τρίτων. Έτσι , είναι δυνατό να προληφθούν καταστατικά διαφορετικές κατηγορίες μετοχών , με διαφορετικά δικαιώματα και υποχρεώσεις , κατηγορίες μετοχών που στη πραγματικότητα θα λειτουργούν ως επενδυτές.»

Ένα άλλο σημαντικό πλεονέκτημα δίνεται στη περίπτωση μεταγενέστερης μεταβίβασης ακίνητου καθώς δεν καταβάλλονται φόροι κληρονομιάς, μεταβίβασης καθώς και

⁸ Παμπούκης, 2010

φόρος γονικής παροχής .Για να γίνει η μεταβίβαση ενός ακίνητου το όποιο ανήκει σε μια υπεράκτια εταιρεία αρκεί να μεταβιβασθούν η να πουληθούν οι μετοχές. Με αυτό το τρόπο αποφεύγεται όχι μόνο η καταβολή του φόρου αλλά και γενικά η εξακρίβωση για το ποιος είναι ο πραγματικός ιδιοκτήτης του ακίνητου καθώς η ανεύρεση του προσκρούει σε πολύ σημαντικές δυσχέρειες ως προς τη παροχή πληροφοριών από το κράτος που έχει συσταθεί η εξωχώρια .

⁹«Ένα ακόμη πλεονέκτημα είναι ότι οι offshore εταιρείες δεν έχουν υποχρέωση να τηρούν βιβλία και στοιχεία στην Ελλάδα»

3.8 Μειονεκτήματα υπεράκτιας εταιρείας¹⁰

Οι offshore εταιρείες πέραν των πλεονεκτημάτων που προσφέρουν στους ιδιοκτήτες τους έχουν και κάποια μειονεκτήματα που θα παραθέσω παρακάτω και είναι χρήσιμο να λαμβάνονται υπόψη κατά το φορολογικό σχεδιασμό.

- Με τον Ν.3091/2002 άρθρο 5 παράγραφος 9 προβλέπεται το παρακάτω «Οι δαπάνες που πραγματοποιεί η επιχείρηση για αγορά αγαθών ή λήψη υπηρεσιών από εξωχώρια εταιρία, καθώς και τα δικαιώματα ή οι αποζημιώσεις που καταβάλλει αυτή σε εξωχώρια εταιρία για τη χρησιμοποίηση στην Ελλάδα τεχνικής βοήθειας, ευρεσιτεχνιών, σημάτων, σχεδίων, μυστικών βιομηχανικών μεθόδων και τύπων, πνευματικής ιδιοκτησίας και άλλων συναφών δικαιωμάτων, δεν εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδά της. Από την εφαρμογή της διάταξης αυτής εξαιρούνται δαπάνες που αφορούν αγορά ή μεταφορά στην Ελλάδα αργού πετρελαίου, πετρελαιοειδών ή άλλων προϊόντων για τα οποία δημοσιεύονται δείκτες τιμών χονδρικής πώλησης και τα οποία αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης σε οργανωμένη χρηματιστηριακή αγορά προϊόντων.»Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν αγοράσει κάποια αγαθά η υπηρεσίες από εξωχωριες εταιρίες δεν θα αναγνωριστούν οι δαπάνες φορολογικά και θα πρέπει να αναγνωρίσουν τις δαπάνες σαν λογιστικές διαφορές ,δηλαδή θα πρέπει να γίνει αναμόρφωση των εσόδων τους με το ποσό των μη εκπιπτόμενων δαπανών . Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να γίνεται πιο δύσκολη η

⁹ Ν. 3522/2006

¹⁰ Σειμήνης, 2013

προτίμηση για αγορά αγαθών η υπηρεσιών από τις υπεράκτιες εταιρείες τουλάχιστον στην Ελλάδα ,έτσι βλάπτεται και η υπεράκτια διοτι δεν θα προτιμάται από τις Ελληνικές επιχειρήσεις αλλά και οι Ελληνικές επιχειρήσεις σε περιπτώσεις που δεν το γνωρίζουν και προχωρήσουν σε κάποια αγορά .Είναι ένα σημαντικό μειονέκτημα της Offshore τουλάχιστον στην Ελληνική αγορά διότι δεν μπορεί να είναι το ίδιο ανταγωνιστική με τις υπόλοιπες εταιρίες.

- Το δεύτερο μειονέκτημα στηρίζεται στο Ν. 3091/2002 άρθρο και ΠΟΛ.1041/5.3.2003 και σύμφωνα με αυτόν δεν επιτρέπεται η έκπτωση αποσβέσεων από τα ακαθάριστα έσοδα για μια Ελληνική επιχείρηση εάν το πάγιο έχει αγοραστεί από μια offshore εταιρεία . Η απόσβεση θα αναγνωριστεί συνεπώς σαν λογιστική διάφορα και θα πρέπει να γίνει αναμόρφωση του πόσου από τα ακαθάριστα έσοδα .Για αυτό το λόγο πρέπει να είναι πολύ προσεκτικές οι ελληνικές επιχειρήσεις πριν προχωρήσουν σε μια αγορά παγίου .
- Η καταβολή φόρου 15% επί της αντικειμενικής αξίας του ακινήτου κάθε χρόνο .Αυτό σημαίνει ότι σε 6 χρόνια και 8 μήνες έχεις χάσει το 100% της αξίας του ακίνητου. Το νούμερο είναι πολύ μεγάλο αν φανταστεί κανείς ότι η ωφέλιμη αξία ενός ακίνητου μπορεί να φτάσει ίσως και τα 20 χρόνια .

Αυτά ήταν τα κυριότερα μειονεκτήματα των offshore και θεωρείται ιδιαίτερα χρήσιμη μια ευρεία μελέτη κατά το φορολογικό σχεδιασμό της εταιρείας.

3.9 Φορολογικοί παράδεισοι

Με το ορό φορολογικοί παράδεισοι χαρακτηρίζονται χώρες οι οποίες προσφέρουν χαμηλές έως μηδαμινές φορολογικές επιβαρύνσεις για αλλοδαπές επιχειρήσεις .Ορισμένα κράτη έχουν θεσπίσει ειδικούς φορολογικούς νομούς με σκοπό να προσελκύσουν ξένες επενδύσεις έτσι ώστε να έχουν τη έδρα τους στη συγκεκριμένη χώρα .Πολλά από αυτά τα κράτη έχουν ως πάγια πολιτικής τους τη αποφυγή πληροφόρησης προς άλλα κράτη ως προς τις επιχειρήσεις που υπάρχουν στη χώρα τη δραστηριότητα και τους πραγματικούς ιδιοκτήτες .

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι τα κριτήρια επιλογής των φορολογικών παραδείσων είναι :

- Η μη συνεργασία των κρατών αυτών με φορολογικές αρχές τρίτων χωρών ως προς την ανταλλαγή δεδομένων για συναλλαγές φορέων και την απόδοση των σχετικών φορών στις τρίτες χώρες.
- Η έλλειψη διαφάνειας στις συναλλαγές , που προεκτείνεται από την αδυναμία πρόσβασης των αρχών στα πραγματικά οικονομικά δεδομένα των συναλλασσόμενων η στη πραγματική ταυτότητα αυτών , έως και την εφαρμογή μυστικών κανόνων η διαπραγματεύσιμων φορολογικών συντελεστών μεταξύ των αρχών και των συναλλασσόμενων. Στην Ελλάδα το υπουργείο οικονομικών με τη ανεξάρτητη αρχή δημοσίων εσόδων εξέδωσαν τη ΠΟΛ1024/2018 έτσι ώστε να γίνει ο καθορισμός των μη συνεργάσιμων κρατών για το έτος 2017 σύμφωνα με τη παράγραφο 3 του άρθρου 65 του ν.4172/2013.

1.Πινάκας μη συνεργάσιμων κρατών¹¹

1	Αγία Λουκία
2	Αντίγκουα και Μπαρμπούντα
3	Βανουάτου
4	Γουατεμάλα
5	Γρενάδα
6	Λιβερία
7	Λίβανος
8	Μαλαισία
9	Μπαχάμες

¹¹ ΠΟΛ1024/2018

10	Μπαχρέιν
11	Μπρουνέι
12	Μονακό
13	Νήσοι Κουκ
14	Νήσοι Μάρσαλ
15	Παναμάς
16	Παρθένοι Νήσοι ΗΠΑ
17	ΠΓΔΜ
18	Φιλιππίνες
19	Χονγκ Κονγκ
20	Ντομίνικα

Τα παραπάνω κράτη χαρακτηρίστηκαν από το υπουργείο οικονομικών και την ΑΑΔΕ ως μη συνεργάσιμα κράτη διότι αρνούνται να δώσουν πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες των υπεράκτιων εταιριών .Ωστόσο περά από αυτές τις χώρες το υπουργείο οικονομικών σε συνεργασία με την ΑΑΔΕ εξέδωσε ΠΟΛ 1173/2017 με το όποια ορίζει τα κράτη τα όποια έχουν προνομιακό φορολογικό καθεστώς. Ως ορισμός των κρατών με προνομιακό καθεστώς είναι τα κράτη εκείνα στα όποια το νομικό πρόσωπο η νομική οντότητα υπόκειται σε φόρο επί των κερδών η των εισοδημάτων η του κεφαλαίου του οποίου ο συντελεστής είναι ίσος η κατώτερος από το πενήντα τοις εκατό (50%) του συντελεστή φορολογίας νομικών προσώπων και νομικών οντοτήτων που θα οφειλόταν σύμφωνα με τις διατάξεις της ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, εάν ήταν φορολογικός κάτοικος η διατηρούσε μόνιμη εγκατάσταση κατά την έννοια του άρθρου 6 του Κώδικα φορολογίας εισοδήματος στην Ελλάδα .Το άρθρο 6 του ν4172/2013 αναφέρει σαν μόνιμη εγκατάσταση το μέρος στο όποιο η εταιρία εκτελεί εν μέρει η εν όλω τις δραστηριότητες της.

2.Πίνακας κρατών με προνομιακό φορολογικό καθεστώς ¹²

1	Άγιος Ευστάθιος
2	Άγιος Μαρίνος
3	Αλβανία
4	Ανδόρα

¹² ΠΟΛ1173/2017

5	Αγκουίλα
6	Βανουάτου
7	Βερμούδες
8	Βοσνία -Ερζεγοβίνη
9	Βουλγαρία
10	Βρετανικές Παρθένοι Νήσοι
11	Γιβραλτάρ
12	Γκέρνσεϋ
13	Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα
14	Ιορδανία
15	Ιρλανδία
16	Κατάρ
17	Κόσσοβο
18	Κύπρος
19	Λίχτενσταϊν
20	Μακάο
21	Μαλδίβες
22	Μαυροβούνιο
23	Μολδαβία
24	Μονακό
25	Μονσεράτ
26	Μπαχάμες
27	Μπαχρέϊν
28	Μπελίζ
29	Μποναίρ
30	Ναουρού
31	Νήσοι Κέϋμαν
32	Νήσοι Μάρσαλ
33	Νήσοι Τέρκς και Κάϊκος
34	Νήσος του Μάν
35	Ουζμπεκιστάν
36	Ομάν

37	Παραγουάη
38	ΠΓΔΜ
39	Σαουδική Αραβία
40	Σεϋχέλλες
41	Σρι - Λάνκα
42	Τζέρσεϋ
43	Ουγγαρία

Αυτά είναι συνοπτικά τα κυριότερα κέντρα που υποδέχονται υπεράκτιες εταιρείες η αξιολόγηση του καθενός κέντρου κρίνεται απαραίτητη πριν την επιλογή του, από εκεί και πέρα η επιλογή ενός από τα παραπάνω κέντρα εξαρτάται από τους σκοπούς θέλουμε να εξυπηρετήσουμε καθώς από ότι έχουμε αναφέρει ο κυριότερος λόγος που χρησιμοποιούνται οι φορολογικοί παράδεισοι είναι η αποφυγή φορολόγησης. Έτσι κατά το φορολογικό σχεδιασμό είναι απαραίτητη η αξιολόγηση των πλεονεκτημάτων και των μειονεκτημάτων της κάθε χώρας.

3.10 Η έννοια της φοροδιαφυγής

Ως φοροδιαφυγή ορίζεται το σύνολο των παράνομων πράξεων που έχουν ως σκοπό την ελάττωση της φορολογικής υποχρέωσης από πλευράς του φορολογούμενου προς το δημόσιο . Φοροδιαφυγή έχουμε στις περιπτώσεις που δεν αποδίδονται στο δημόσιο άμεσοι κυρίως φόροι , που επιτυγχάνεται ,αν δεν δηλωθεί το σύνολο των εισοδημάτων από τους φορολογούμενους , η αν αποκρύβουν η παραποιούν έσοδα η κέρδη.

Το πρόβλημα της φοροδιαφυγής είναι από τα σημαντικότερα προβλήματα που καλείται να διαχειριστεί ένα κράτος .Στην Ελλάδα είναι ένα πρόβλημα ύψιστης σημασίας καθώς σύμφωνα με έρευνα περιγράφει τα παρακάτω.

¹³«Η συνολική ποσοτικοποιημένη έκταση της φοροδιαφυγής θα μπορούσε να κυμαίνεται περίπου από 6% έως 9% του ΑΕΠ.Η επαλήθευση του συνολικού αυτού εύρους είναι εξαιρετικά δύσκολη ωστόσο, θα μπορούσε κανείς να εξετάσει την έκταση του φαινομένου και από την πλευρά της παραοικονομίας. Συγκριμένα, εάν για το σύνολο της παραοικονομίας στην Ελλάδα δεν αποδίδονταν φόροι, κάτι το οποίο θα αποτελούσε μάλλον ακραίο σενάριο,

¹³ ERNST & YOUNG , 2017

με εκτιμώμενο μέγεθος παραοικονομίας στη χώρα μας για το 2014 τα €43 δισ. περίπου (23,3% του ΑΕΠ) και τελικό συνολικό συντελεστή 28%, η συνεπαγόμενη φοροδιαφυγή θα έφτανε περίπου στα €12 δισ. ή στο 6,5% του ΑΕΠ.»

Για τη καταπολέμηση της φοροδιαφυγής απαιτείται διεθνής συνεργασία μεταξύ των φορολογικών αρχών των κρατών καθώς το φαινόμενο έχει παγκόσμιες προεκτάσεις .Θεωρώ πως γίνεται μια παγκόσμια προσπάθεια από την πλευρά των περισσότερων κρατών ώστε να επιτευχθεί ένας κοινός στόχος που είναι η μείωση της φοροδιαφυγής και αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσα από την δημιουργία φορολογικής συνείδησης των φορολογούμενων . Πρέπει δηλαδή ο φορολογούμενος να θεωρεί δικαίους και ανταποδοτικούς τους φόρους που πληρώνει στο κράτος.

3.11 Η έννοια της φοροαποφυγής

Ως φοροαποφυγή ορίζεται το σύνολο των νόμιμων ενεργειών έτσι ώστε ο φορολογούμενος να αποφύγει τις υποχρεώσεις τους χωρίς νομικές συνέπειες. Η φοροαποφυγή προϋποθέτει πολύ καλή γνώση του φορολογικού συστήματος της κάθε χώρας έτσι ώστε να μπορεί ο φορολογούμενος να ανακαλύψει τις αδυναμίες του και να τις εκμεταλλευτεί .Το φαινόμενο της φοροαποφυγής είναι σε διακρατικό επίπεδο ένα ζήτημα το οποίο βρίσκεται στο επίκεντρο, αν κάποιος αναλογιστεί τα περιστατικά στα οποία συνδέεται συχνά η φοροαποφυγή με τις offshore και τους φορολογικούς παραδείσους. Για να καταφέρει κάποιος να επιτύχει φοροαποφυγή σε διακρατικό επίπεδο πέραν των φορολογικών συστημάτων των χωρών που πρέπει να γνωρίζει πρέπει να γνωρίζει καλά τις διμερείς συμφωνίες και τις γενικότερες συμφωνίες που έχουν υπογραφεί στο πλαίσιο διεθνών οργανισμών. Κάποια παραδείγματα φοροαποφυγής είναι για να παράδειγμα όταν γνωρίζεις ότι στην Βουλγαρία ο φορολογικός συντελεστής είναι 10% επί των κερδών και μεταφέρεις εκεί κάποιες δραστηριότητες της επιχείρησής σου με σκοπό εκείνες να φορολογούνται στα κέρδη που δημιουργούν εκεί δηλαδή με 10%.Ετσι καταλαβαίνουμε ότι η φοροαποφυγή δεν πρέπει να συνδέεται με την έννοια της φοροδιαφυγής καθώς η πρώτη δεν αποτελεί παράνομη πράξη ενώ η δεύτερη αποτελεί.

3.12 Αρχή των ίσων αποστάσεων

Η αρχή των ίσων αποστάσεων, αποτελεί ένα διεθνώς αποδεκτό πρότυπο τιμολόγησης μεταξύ συνδεδεμένων μερών. Η τήρηση της αρχής των ίσων αποστάσεων θα μπορούσε να αποδοθεί εννοιολογικά ως το αποτέλεσμα της προσπάθειας τήρησης κοινών παραδοχών και κανόνων κατά τη διαδικασία τιμολόγησης ανάμεσα σε συνδεδεμένα πρόσωπα και ανάμεσα σε ανεξάρτητα πρόσωπα. Είναι δηλαδή η διαδικασία εξάλειψης όλων των “ευνοϊκών” όρων που δυνητικά θα μπορούσε να περιλαμβάνει μία ενδοομιλική τιμολόγηση.

Η επίσημη διατύπωση της Αρχής των Ίσων Αποστάσεων αναφέρεται στην 1η παράγραφο του 9ου άρθρου της Πρότυπης Σύμβασης Αποφυγής Διπλής Φορολογίας του ΟΟΣΑ. Επί της ουσίας η εν λόγω παράγραφος αναφέρει ότι: όταν στις εμπορικές ή οικονομικές σχέσεις μεταξύ δύο συνδεδεμένων επιχειρήσεων, δημιουργούνται ή επιβάλλονται συνθήκες ή/και όροι που διαφέρουν από εκείνους που θα συμφωνούνταν μεταξύ ανεξάρτητων επιχειρήσεων, τα οποιαδήποτε κέρδη που θα έπρεπε να έχουν πιστωθεί σε μία από τις επιχειρήσεις, αλλά λόγω αυτών των όρων δεν έχουν πιστωθεί, μπορούν να συμπεριληφθούν στα κέρδη αυτής της επιχείρησης και να φορολογηθούν ανάλογα.

«Είναι γεγονός ότι οι συναλλαγές ανάμεσα σε ανεξάρτητες εταιρείες συνήθως, αν όχι πάντα, διέπονται από οικονομικούς/εμπορικούς όρους που απορρέουν από την ελεύθερη αγορά. Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι στις εν λόγω συναλλαγές δεν υφίσταται η έννοια της κυριαρχικής ή/και δεσπόζουσας επιρροής. Οι αντισυμβαλλόμενοι έχουν δικαίωμα να αποδεχτούν ή να απορρίψουν μία τιμή για την πώληση/αγορά ενός αγαθού ή/και μιας υπηρεσίας, έχουν δικαίωμα να διαπραγματευτούν τους επιμέρους οικονομικούς όρους μιας εμπορικής συμφωνίας και σε κάθε περίπτωση δεν θα “υποχρεωθούν” να ακολουθήσουν την οποιαδήποτε τιμολογιακή πολιτική που δεν θα συνάδει με το δικό τους επιχειρηματικό συμφέρον. Αντίθετα, όταν συνδεδεμένες εταιρείες συναλλάσσονται η μία με την άλλη, οι εμπορικοί και οικονομικοί όροι που προκύπτουν πιθανόν να μην επηρεάζονται άμεσα από τις δυνάμεις της ελεύθερης αγοράς. Όπως έχει ήδη προαναφερθεί, η ύπαρξη κεντρικής διοίκησης, κοινής στρατηγικής και δεσπόζουσας/κυριαρχικής επιρροής, μεταξύ συνδεδεμένων μερών, μπορεί να αποτελέσουν, εσφαλμένα, βάση για την αποφυγή ορθής τιμολόγησης με σκοπό την μεταφορά φορολογητέας ύλης σε ευνοϊκότερα φορολογικά καθεστάτα.»¹⁴

¹⁴ Ντρούκας, 2017

3.13 Σύνοψη

Με βάση το παρόν κεφάλαιο γίνεται σαφές πως οι υπεράκτιες εταιρείες είναι εταιρείες οι οποίες είναι εγκατεστημένες σε κάποια χώρα που παρέχει χαμηλή φορολογία σε συνδυασμό με εξασφάλιση του απορρήτου τα δυο τελευταία αποτελούν τα δυο κυριότερα πλεονεκτήματα που μας προσφέρουν τα υπεράκτια σχήματα. Στον αντίποδα πέρα των πλεονεκτημάτων η χρήση των υπεράκτιων εταιρειών έχει και μειονεκτήματα που εντοπίζονται κυρίως στο φορολογικό κομμάτι. Πιο συγκεκριμένα για τις επιχειρήσεις οι οποίες έχουν ως σκοπό την επένδυση σε ακίνητα υπάρχει φόρος 15% επί της αντικείμενης αξίας του ακινήτου κάθε χρόνο και είναι ιδιαίτερα αποτρεπτικό για τις υπεράκτιες εταιρείες που θέλουν να επενδύσουν στην Ελλάδα. Επίσης οι offshore εταιρείες μπορούν να δημιουργήσουν κάποια φορολογικά προβλήματα στις εταιρείες που συναλλάσσονται καθώς αν η offshore βρίσκεται σε κάποιο μη συνεργάσιμο κράτος οι δαπάνες από μια Ελληνική εταιρεία προς την υπεράκτια δεν εκπίπτουν φορολογικά άρα αυξάνεται το ύψος των φορολογικών υποχρεώσεων της ημεδαπής εταιρείας. Τέλος ένα σημαντικό πρόβλημα που μπορούν να δημιουργήσουν οι offshore εταιρείες οι οποίες δεν είναι σε κάποιο μη συνεργάσιμο κράτος είναι να μην τηρούν την αρχή των ίσων αποστάσεων στις ενδοομιλικές συναλλαγές, αυτό μπορεί να φέρει αύξηση των φορολογικών υποχρεώσεων καθώς αν κριθεί πως μια εταιρεία τιμολογεί με ευνοϊκούς όρους με σκοπό την μεταφορά κερδών σε άλλη συνδεδεμένη τότε οι δαπάνες δεν εκπίπτουν με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι φορολογικές υποχρεώσεις του ομίλου.

Στο παρόν κεφάλαιο επίσης παρουσιάζεται η έννοια του φορολογικού παράδεισου. Με το όρο φορολογικοί παράδεισοι χαρακτηρίζονται χώρες οι οποίες προσφέρουν χαμηλές έως μηδαμινές φορολογικές επιβαρύνσεις για αλλοδαπές επιχειρήσεις. Οι φορολογικοί παράδεισοι έχουν ως χρονολογική αφετηρία την αρχαία Δήλο όπου το λιμάνι της μετατράπηκε από τους Ρωμαίους σε ζώνη ελεύθερης φορολόγησης με σκοπό τον ανταγωνισμό της Ρόδου η οποία τότε επέβαλε φόρο 2% στα πλοία που διερχόταν. Η παγκοσμιοποίηση ανέπτυξε τη συχνότητα των χρήσεων των φορολογικών παραδείσων από εταιρείες με σκοπό την μείωση ή την εξάλειψη των φορολογικών υποχρεώσεων καθώς και για την εξασφάλιση του απορρήτου σε περίπτωση σύνθεσης με παράνομες δραστηριότητες.

4ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΜΟΡΦΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΣΤΟΝ ΥΠΕΡΑΚΤΙΟ ΚΟΣΜΟ

4.1 Εισαγωγή

Οι υπεράκτιες εταιρίες έχουν πολλές μορφές με τις οποίες μπορούν να συσταθούν και σε κάθε περίπτωση η μορφή εξαρτάται από τους στόχους που θέλει να εκπληρώσει ο δημιουργός τους καθώς και από τον σκοπό του. Ωστόσο αφού επιλέξει την μορφή της εταιρείας που θέλει να δημιουργήσει πρέπει να κάνει το φορολογικό σχεδιασμό κατά τον οποίο θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη τα χαρακτηριστικά του κάθε υπεράκτιου κέντρου τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του. Έπειτα από καλή πληροφόρηση των ωφελειών που μπορεί να λάβει από το κάθε υπεράκτιο κέντρο καλείται να επιλέξει εκείνο που ταιριάζει καλύτερα στη μορφή της εταιρείας που ο ίδιος έχει επιλέξει. Στο παρόν κεφάλαιο θα αναλυθούν οι μορφές εταιριών που υπάρχουν στον υπεράκτιο κόσμο και ο τρόπος ο οποίος λειτουργούν.

4.2 Εταιρίες Χαρτοφυλακίου (Holding)¹⁵

Οι εταιρίες χαρτοφυλακίου όπως δηλώνει και το όνομα τους χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση επενδυτικών χαρτοφυλακίων. Πολλές φορές όμιλοι επιχειρήσεων η ακόμη και κάποια φυσικά πρόσωπα αντί να έχουν το χαρτοφυλάκιο στη κατοχή τους δημιουργούν κάποια εταιρεία χαρτοφυλακίου έτσι ώστε αυτή να διαχειρίζεται τους τίτλους ,κερδίζοντας έτσι την ανωνυμία τους. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στη περίπτωση που η εταιρεία χαρτοφυλακίου είναι κάποια υπεράκτια εταιρεία να μπορεί να μεταβιβάσει τίτλους χωρίς να φορολογηθεί και χωρίς να γίνεται γνωστό ποιοι είναι οι πραγματικοί ιδιοκτήτες της εταιρείας που κάνουν τη μεταβίβαση. Στη συγκεκριμένη περίπτωση οι μεταβίβαση του χαρτοφυλακίου γίνεται με έναν πιο έμμεσο τρόπο, αντί να πουληθούν τα διάφορα άυλα στοιχεία μεταβιβάζονται οι μετοχές της ίδιας της εταιρείας χαρτοφυλακίου.

Αυτό το κάνουν συνήθως φυσικά πρόσωπα που θέλουν να κρατήσουν απόρρητο από τους υπολοίπους την κατοχή κάποιων άυλων περιουσιακών στοιχείων πιθανώς για λόγους διεκδικήσεων έπειτα από διαζύγιο η λόγω διεκδικήσεων του κράτους η κάποιας τράπεζας. Έτσι αν έχει κάποιος κάποια διεκδίκηση έναντι αυτού του ατόμου είναι πολύ δύσκολο έως αδύνατο να ανακαλύψει και να αποδείξει τη ταυτότητα του πραγματικού ιδιοκτήτη της εταιρίας holding. Επίσης ένα άλλο όφελος που έχουν είναι ότι οποιοδήποτε κέρδος έχουν από

¹⁵ Δουβής ,2008

το χαρτοφυλάκιο που έχει η εταιρία φορολογείται με τον φορολογικό συντελεστή του φορολογικού παραδείσου και ίσως μπορέσει να γλιτώσει τη φορολόγηση στη χώρα μας αν δεν δηλώσει το ποσό για να φορολογηθεί για το παγκόσμιο εισόδημα του βέβαια το τελευταίο αποτελεί πράξη φοροδιαφυγής και είναι σαφώς παράνομη. Τέλος ένας άλλος πολύ σημαντικός λόγος για τη χρησιμοποίηση τέτοιων εταιρειών είναι η δυνατότητα εξαγωγής συναλλάγματος με τη μορφή συναλλαγμάτων, στη περίπτωση που προτιμήσει κάποιος κάτι τέτοιο θα πρέπει να προσέξει να υπάρχει σύμβασης αποφυγής διπλής φορολογίας μεταξύ της χώρας που θα δώσει το μέρισμα και της χώρας που υπάρχει η εταιρεία που θα λάβει το μέρισμα καθώς ενδέχεται κίνδυνο να πληρώσει φόρο και στις δυο χώρες.

Εδώ αξίζει να γίνει αναφορά και στο φαινόμενο των υπεράκτιων αμοιβαίων κεφαλαίων όπου τις τελευταίες δυο δεκαετίες έχει γνωρίσει μεγάλη άνθηση. Τα υπεράκτια αμοιβαία κεφάλαια προσφέρουν χαμηλό κόστος διαχείρισης, υψηλές αποδόσεις, πρόσβαση σε διεθνείς χρηματοπιστωτικές αγορές, δυνατότητα άμεσου επαναπατρισμού των κεφαλαίων του επενδύτη, μέσω μηχανισμών χαμηλής φορολόγησης επίσης το κύριο πλεονέκτημα που προσφέρουν είναι η προστασία της ταυτότητας των επενδυτών. Ένα κύριο χαρακτηριστικό των αμοιβαίων κεφαλαίων είναι η ανυπαρξία κανόνων επένδυσης που συνεπάγεται σε μεγαλύτερο κίνδυνο άρα και μεγαλύτερη απόδοση. Εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης το Λουξεμβούργο αποτελεί το μεγαλύτερο χρηματοοικονομικό κέντρο αφού έχει προσελκύσει σημαντικό όγκο διαχωριστών αμοιβαίων κεφαλαίων από τις ΗΠΑ.

4.3 Εταιρίες Χρηματοοικονομικών υπηρεσιών ¹⁶

Η εταιρεία παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών έχει ως κύρια δραστηριότητα της τη παροχή δάνειων σε άλλες εταιρίες. Αυτές οι εταιρίες είναι κατά κύριο λόγο θυγατρικές της η ανήκουν στον ίδιο όμιλο επιχειρήσεων. Η διοχέτευση δάνειων γίνεται με σκοπό την είσπραξη των τόκων που ίσως σε κάποιες περιπτώσεις να είναι μεγαλύτεροι από τους τόκους που δανείζουν οι τράπεζες. Αυτό γίνεται ουσιαστικά για να επιτευχτεί μεταφορά κερδών από μια εταιρεία στην άλλη μέσω πληρωμής των τόκων αφού οι τόκοι αποτελούν για την εταιρία που τα πληρώνει έξοδο και έτσι μειώνει το φορολογητέο εισόδημα, αυτό έχει σαν αποτέλεσμα να μεταφέρεται ένα ποσό προς φορολόγηση σε ένα κράτος το οποίο έχει ευνοϊκότερη φορολογία αντί να πληρωθεί στο κράτος με την υψηλότερη φορολογία.

¹⁶ Δουβής, 2008

4.4 Εταιρίες Αδειών και δικαιωμάτων (royalties)¹⁷

Η εταιρείες αδειών και δικαιωμάτων έχουν ως κυρία δραστηριότητα την κυριότητα και την παραχώρηση αδειών και δικαιωμάτων προς άλλες εταιρίες έναντι ενοικίου (royalty). Οι άδειες και τα δικαιώματα αυτά θα μπορούσαν να είναι τα δικαιώματα ευρεσιτεχνίας, συγγραφικά δικαιώματα, σήματα, εικόνες, ήχος, επιστημονικές πληροφορίες και αλλά. Ο πελάτης ο οποίος πλήρωνε τα ενοίκια μπορεί να είναι μια τρίτη εταιρεία η ακόμη και κάποια εταιρεία η οποία ανήκει στον ίδιο όμιλο με την εταιρεία που παραχωρεί το δικαίωμα. Με αυτό το τρόπο επιτυγχάνεται μεταφορά κερδών μέσω των ενοικίων αφού το ενοίκιο ως έξοδο εκπίπτει φορολογικά και μειώνει το φορολογητέο εισόδημα. Αυτό συνήθως γίνεται σε χώρες οι οποίες έχουν φορολογικό συντελεστή έτσι ώστε να μειωθούν οι φορολογικές υποχρεώσεις προς εκείνη την χώρα εφόσον μειωθεί και το φορολογητέο εισόδημα. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι προσοχή χρειάζεται όταν πληρώνονται ενοίκια από μια Ελληνική εταιρεία προς μια εταιρεία που βρίσκεται σε μη συνεργάσιμο κράτος ενδέχεται να μην εκπέσει η δαπάνη φορολογικά σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν4172/2013 άρθρο 23. Τέλος για να καταφέρει να μεταφέρει τα δικαιώματα και τις άδειες στην χώρα που αποτελεί φορολογικό παράδεισο μπορεί να χρειαστεί να πληρώσει κάποιο φόρο η να χρειαστεί να προηγηθεί κάποιος φορολογικός έλεγχος στην εταιρία που παραχωρεί το δικαίωμα.

4.5 Εμπορικές Εταιρίες¹⁸

Οι εταιρίες αυτές δραστηριοποιούνται κυρίως στο κομμάτι των εισαγωγών και εξαγωγών. Ο λόγος που συστήνονται σε κάποιο υπεράκτιο κέντρο και όχι στη χώρα που λειτουργούν, είναι φορολογικός και σκοπός της δημιουργίας τους είναι η μεταφορά κερδών από ένα κράτος με υψηλό φορολογικό συντελεστή σε ένα κράτος με μικρό φορολογικό συντελεστή, δηλαδή σε ένα υπεράκτιο κέντρο. Ο τρόπος που συνήθως εκτελείται αυτή η μεταφορά κερδών είναι γνωστός ως τριγωνικό εμπόριο και συνήθως λειτούργει με την εξής μορφή, η υπεράκτια εταιρεία αγοράζει εμπορεύματα από έναν προμηθευτή αντί της μητρικής εταιρείας, στη συνέχεια προσθέτει κάποιο κέρδος και τα πουλάει στη μητρική. Με αυτό το τρόπο καταφέρνουμε και δημιουργούμε κέρδος στη υπεράκτια εταιρεία το οποίο κέρδος θα φορολογηθεί με το συντελεστή του υπεράκτιου κέντρου. Εδώ θέλει προσοχή καθώς σύμφωνα

¹⁷ Δουβής, 2008

¹⁸ Δουβής, 2008

με τον νόμο 4172/2013 δεν αναγνωρίζονται δαπάνες προς μη συνεργάσιμα κράτη οπότε υπάρχει κίνδυνος οι δαπάνες της μητρικής προς τη υπεράκτια να μην αναγνωριστούν, σαφώς αυτό ισχύει εφόσον η μητρική βρίσκεται στην Ελλάδα. Πρέπει να σημειωθεί πως τα εμπορεύματα δεν εισάγονται στη χώρα που εδρεύει η υπεράκτια σχεδίων ποτέ και τα προϊόντα αποστέλλονται απευθείας στην μητρική εταιρεία.

4.6 Εταιρίες παροχής διοικητικών υπηρεσιών¹⁹

Πρόκειται για εταιρείες οι οποίες παρέχουν διοικητικές υπηρεσίες προς άλλες εταιρείες, οι εταιρείες οι οποίες δέχονται τις υπηρεσίες και πληρώνουν για αυτές μπορεί να είναι επιχειρήσεις που ανήκουν στον ίδιο όμιλο ή άλλες εταιρείες που δεν έχουν σχέση με την εταιρεία που προσφέρει τις υπηρεσίες. Κάποιες υπεράκτιες δραστηριότητες που ασκούν αυτές οι offshore εταιρείες δεν περιλαμβάνουν απλά μια θυγατρική εταιρεία αλλά ακόμη και έναν όμιλο όποιος αποτελείτε από μητρική και διαφορές θυγατρικές. Το συγκεκριμένο παράκτιο σχήμα δημιουργείται με σκοπό να συγκεντρωθούν όλες οι διοικητικές και διαχειριστικές λειτουργίες του ομίλου σε ένα μόνο φορέα. Η δημιουργία εξωχώριας εταιρείας σε ένα φορολογικό παράδεισο αποτελεί τεχνική που σκοπό έχει τη μεταφορά κερδών. Αυτό επιτυγχάνεται εφόσον η μια εταιρεία προσφέρει στη άλλη υπηρεσίες οι οποίες τιμολογούνται με βάση ενός ποσοστού επί των κερδών του ομίλου. Έτσι καταφέρνουν και μεταφέρουν ένα ποσοστό των κερδών σε ένα φορολογικό παράδεισο όπου εκεί πλέον φορολογούνται με χαμηλότερους έως μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές.

Οι διοικητικές και οι διαχειριστικές λειτουργίες που λαμβάνουν χώρα σε ένα υπεράκτιο σχήμα δεν υποχρεούνται από την νομοθεσία του υπεράκτιου φορέα να έχουν μόνιμη εγκατάσταση και με αυτό το τρόπο μπορούν να λαμβάνουν την ευνοϊκή φορολόγηση που προσφέρουν αυτά τα υπεράκτια κέντρα χωρίς όμως να μεταφέρουν ουσιαστικά την λειτουργία τους εκεί.

Σε αυτό το κομμάτι πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί καθώς σύμφωνα με το άρθρο 23 του νόμου 4172/2013²⁰ «το σύνολο των δαπανών που καταβάλλονται προς φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που είναι φορολογικός κάτοικος σε κράτος μη συνεργάσιμο δεν εκπίπτουν, εκτός εάν ο φορολογούμενος αποδείξει ότι οι δαπάνες αυτές αφορούν πραγματικές και συνήθεις συναλλαγές και δεν έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταφορά κερδών.» .Πρέπει να δοθεί έντονη σημασία στο συγκεκριμένο κομμάτι καθώς ενδέχεται να

¹⁹ Δουβής ,2008

²⁰ Ν4172/2013

μην αναγνωριστεί ως δαπάνη σε Ελληνική εταιρεία με αποτέλεσμα όχι μόνο να μην μπορέσει να μεταφερθεί το κέρδος σε άλλη χώρα άλλα να φορολογηθεί και στις δύο, στην Ελλάδα με τον παρών συντελεστή 29% και στην υπεράκτια χώρα με το δικό της συντελεστή που πιθανότερα θα είναι χαμηλότερος από τον Ελληνικό .

4.7 Ναυτιλιακές εταιρίες

Οι ναυτιλιακές εταιρίες λόγω της ευκολίας που έχουν τα πλοία τους στο να αλλάξουν σημαία δηλαδή να μεταφέρουν την έδρα τους σε κάποιο άλλο κράτος , συνεχώς αναζητούν χώρες που να τους παρέχουν φορολογικές και άλλες διευκολύνσεις. Για τον παραπάνω λόγο πολλές χώρες έχουν δημιουργήσει ευνοϊκές ρυθμίσεις στην νομοθεσία τους ώστε να διευκολύνουν εταιρίες που ασχολούνται με την ναυτιλία συμπεριλαμβανομένου και εταιρίες που έχουν ως σκοπό την ναύλωση πλοίων και σκαφών.

²¹ «Οι χώρες αυτές ενθαρρύνουν δυναμικά τις ναυτιλιακές εταιρίες να λειτουργήσουν υπό τις λεγόμενες σημαίες ευκαιρίας, πράγμα που επιτρέπει σε μια μη μόνιμα εγκατεστημένη εταιρεία να νηολογήσει με σύντομες και όχι ιδιαίτερα αυστηρές διαδικασίες, αλλά με εξαιρετικά χαμηλό και ανταγωνιστικό κόστος τα πλοία, χρησιμοποιώντας την σημαία της εξωχώριου χώρας. Τα κέρδη που προκύπτουν από την εκμετάλλευση του πλοίου που έχει μια υπεράκτια εταιρεία υποβάλλονται σε πολύ χαμηλή φορολογία»

Γενικά οι περισσότερες χώρες έχουν θεσπίσει ένα ιδιαίτερο φορολογικό πλαίσιο για τις ναυτιλιακές εταιρίες και δεν τις φορολογούν όπως τις κοινές εταιρίες λόγω της ευκολίας της ναυτιλιακής να μεταβεί σε μια άλλη σημαία γνωστή και ως σημαία ευκαιρίας .

4.8 Εμπιστεύματα (Trust)

²²Το trust το οποίο έχει αγγλοσαξονική προέλευση ορίζεται στην Ελλάδα σύμφωνα με την ΠΟΛ1114/2017 η οποία μας παρέχει πληροφόρηση τόσο για τον ορισμό των Trust όσο και για τη φορολογική αντιμετώπιση. «Ειδικότερα το trust, άλλως εμπίστευμα - θεσμός με προέλευση το αγγλοσαξονικό δίκαιο - αποτελεί ιδιόμορφο καθεστώς διαχείρισης και εκκαθάρισης περιουσίας, το οποίο στερείται νομικής προσωπικότητας και δημιουργείται είτε με δήλωση του κυρίου της περιουσίας είτε με μεταβίβαση αυτής, εν ζωή είτε με διαθήκη. Ο ιδρυτής του εμπιστεύματος (settlor ή trustor) συμβάλλεται με πράξη συστάσεως (settlement) με τον εμπιστευματούχο (trustee) και του μεταβιβάζει περιουσιακά στοιχεία, τα οποία αυτός

²¹ Μπεζαντάκος , 2014

²² ΠΟΛ 1114/2017

διαχειρίζεται προς όφελος άλλων προσώπων εμπιστευματοδόχων ή ωφελούμενων (beneficiaries) ή και του ίδιου (εμπιστευματούχου) ή και του ιδρυτή του εμπιστεύματος για εξυπηρέτηση ορισμένου σκοπού, τον οποίο ορίζει. Ειδικότερα, ο εμπιστευματούχος αποκτά την περιουσία του ιδρυτή διακριτά από τη δική του περιουσία και 1 οφείλει να τη διατηρεί και να την αποδίδει σύμφωνα με τους όρους του εμπιστεύματος, οι δε δικαιούχοι-ωφελούμενοι είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή οντότητες, τα οποία απολαμβάνουν των ωφελειών του εμπιστεύματος από τους εμπιστευματούχους, είτε μέσω τακτικών πληρωμών, είτε με τη λήξη του εμπιστεύματος, επίσης βάσει των όρων που έθεσε ο ιδρυτής του (εν ζωή ή μετά θάνατον).»

²³Η λειτουργία του Trust είναι στην ουσία μια συμφωνία με την οποία ο ιδρυτής του εμπιστεύματος (settlor) αναθέτει τη διοίκηση των περιουσιακών του στοιχείων στον εμπιστευματοδόχο (trustee). Ο εμπιστευματοδόχος παρότι διοικεί ο ίδιος το Trust άρα και τα περιουσιακά στοιχεία του εμπιστεύματος δεν έχει τη πλήρη εξουσία ούτε μπορεί να πράττει αυτόβουλα καθώς υπάρχουν συγκεκριμένοι όροι που είναι καταγεγραμμένοι στο έγγραφο του Εμπιστεύματος (Trust deed). Τα οφέλη του εμπιστεύματος τα λαμβάνει ο εμπιστευματοδόχος όμως έχει νομική υποχρέωση να τα παραδώσει σύμφωνα με το έγγραφο του Εμπιστεύματος. Τα οφέλη του εμπιστεύματος είναι πολύ σημαντικά καθώς εξασφαλίζεται η εχεμύθεια ως προς το ποιος είναι αυτός που λαμβάνει τα οφέλη καθώς σε κράτη που αρνούνται να δώσουν πληροφόρηση είναι πολύ δύσκολη η εξακρίβωση για το ποιος πραγματικά λαμβάνει κέρδος μέσα στο trust.

Τα trust δίνουν ένα ισχυρό όφελος από τη μια σε αυτούς που βγάζουν οφέλη από αυτά από την άλλη είναι ένα μεγάλο αγκάθι στην φοροδιαφυγή και την φοροαποφυγή αναλόγως της φύσης και της πηγής εσόδων του Trust. Τα Trust που έχουν δημιουργηθεί σε φορολογικούς παραδείσους δεν πληρώνουν φόρο στην Ελλάδα για τα εισοδήματα που αποκτούν καθώς οι μέτοχοι τους δεν φαίνονται πουθενά. Συνοπτικά οι σημαντικότεροι λόγοι για την δημιουργία ενός trust είναι

- Η αποφυγή κακοδιαχείρισης της περιουσίας από κληρονόμους. Αυτό μπορεί να εξασφαλιστεί παραχωρώντας την περιουσία του κάποιος ιδιοκτήτης μιας περιουσίας σε ένα Trust εφόσον κρίνει ότι οι κληρονόμοι δεν είναι ικανοί, οι κληρονόμοι με αυτό το τρόπο θα λαμβάνουν τα μερίσματα από την αξιοποίηση της περιουσίας από τους εμπιστευματοδόχους.

²³ totalserve, 2006

- Αποφυγή διεκδικήσεων τρίτων προς τη περιουσία του ιδιοκτήτη , αυτό μπορεί να εξασφαλιστεί παραχωρώντας την περιουσία τους σε ένα Trust αφού με την μεταβίβαση της περιουσίας στο Trust η ιδιοκτησία περνά νομικά στον εμπιστευματοδόχο. Έτσι σε περιπτώσεις όπως το διαζύγιο η σύντροφος δεν θα μπορέσει να διεκδικήσει μερίδιο της περιουσίας η ένας γιατρός εφόσον κάνει κάποιο λάθος δεν θα μπορεί ο ασθενής να στραφεί έναντι της προσωπικής περιουσίας του γιατρού.

4.9 Εταιρίες επενδύσεων²⁴

Πρόκειται για εταιρίες που βρίσκονται σε υπεράκτια κέντρα και συγκεντρώνουν κεφάλαια από κέρδη που έχουν φέρει επενδύσεις σε άλλες υπεράκτιες εταιρίες. Ο σκοπός της συγκέντρωσης των κεφαλαίων είναι να επανεπενδυθούν σε χώρες με υψηλότερους φορολογικούς συντελεστές. Για να έχει όφελος η δημιουργία μιας τέτοιας εταιρίας πρέπει να συσταθεί σε μια χώρα η οποία έχει χαμηλή έως μηδενική φορολόγηση στα έσοδα κεφαλαίου όπως οι τόκοι η αλλά κέρδη από κάποια ανώνυμα χρεόγραφα. Επίσης σημαντικό είναι η υπεράκτια χώρα να έχει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολόγησης με τη χώρα που επενδύονται τα χρήματα έτσι ώστε να αποφευχθεί να πληρωθούν φόροι και στις δυο χώρες.

4.10 Τραπεζικές εταιρίες²⁵

Πρόκειται για τραπεζικά ιδρύματα τα οποία εδρεύουν σε υπεράκτια κέντρα και σε γενικές γραμμές λειτουργούν με παρόμοιο τρόπο με τα κοινά τραπεζικά ιδρύματα, προσφέρουν δηλαδή μια σειρά υπηρεσιών που κυμαίνονται από τους απλούς καταθετικούς λογαριασμούς και τις καταθέσεις επιταγών έως υποθήκες η εκδόσεις πιστωτικών καρτών. Η ανάγκη σύστασης τους δημιουργήθηκε όταν τα μεγάλα τραπεζικά ιδρύματα κατανόησαν ότι οι πελάτες υψηλού εισοδήματος είχαν ανάγκη πέραν των ευνοϊκών επιτοκίων, να λάβουν και άλλα οφέλη από τα τραπεζικά ιδρύματα όπως εμπιστευτικότητα, απόρρητο και απουσία παρακράτησης φόρου επί των τόκων. Την αύξηση της χρησιμοποίησης των τραπεζικών υπηρεσιών μέσω υπεράκτιων κέντρων ευνόησε η δημιουργία του e-banking που έκανε τη διακίνηση κεφαλαίων ευκολότερη. Τα πιο διάσημα για τις τραπεζικές τους υπηρεσίες, υπεράκτια κέντρα στην περιοχή της Ευρώπης είναι η Ελβετία και το Λουξεμβούργο.

²⁴ Δουβής, 2008

²⁵ Δουβής, 2008

Τα εξωχώρια τραπεζικά κέντρα αναπτύχθηκαν στα τέλη του 60' σε χώρες με ευνοϊκό φορολογικό καθεστώς καθώς και ελαστικής κρατικής εποπτείας, όπως απουσία συναλλαγματικών ελέγχων, μη φορολόγηση τόκων καταθέσεων σε κατοίκους που δεν είναι μόνιμα εγκατεστημένοι, αυστηρή τήρηση τραπεζικού και φορολογικού απορρήτου. Συνήθως οι τραπεζικές εταιρίες που εδρεύουν σε φορολογικούς παραδείσους δεν ασκούν δραστηριότητες μέσα στο υπεράκτιο κέντρο αλλά πραγματοποιούν διεθνείς συναλλαγές όπως διαχείριση καταθέσεων και παροχές δανείων σε κατοίκους που δεν έχουν μόνιμη κατοικία στο υπεράκτιο κέντρο. Με αυτό το τρόπο οι κατάθετες μπορούν να λάβουν υψηλότερα επιτόκια καταθέσεων και από την άλλη οι δανειζόμενοι έχουν μικρότερο δανειακό κόστος που οφείλεται στη ελάχιστη έως μηδενική φορολόγηση του τραπεζικού ιδρύματος.

Οι υπεράκτιες τράπεζες κρατούν έναν κώδικα εμπιστευτικότητας και δεν θα αποκαλύπτουν στοιχεία των πελατών εκτός αν είναι υποχρεωμένοι από κάποιο τοπικό δικαστήριο, αυτό γίνεται συνήθως μετά από αίτηση κάποιας τρίτης χώρας για κάποιον μόνιμο κάτοικο της τρίτης χώρας. Συνήθως τα δικαστήρια δικαιώνουν την άρση απορρήτου όταν υπάρχουν σοβαρά στοιχεία για χρήματα που πηγάζουν από εγκληματικές ενέργειες και τρομοκρατία.

Τα υπεράκτια τραπεζικά ιδρύματα παρέχουν επίσης ένα πλήθος υπηρεσιών σε πελάτες υψηλών καταθέσεων, ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι η δημιουργία αριθμητικών και όχι ονομαστικών λογαριασμών, με αυτό το τρόπο διασφαλίζεται η ανωνυμία του ιδιοκτήτη του λογαριασμού. Αυτή η ανωνυμία τους εξασφαλίζει ότι όταν κάποιος τρίτος προσπαθήσει να στραφεί εναντίον της περιουσίας του ιδιοκτήτη δεν θα μπορεί να εντοπίσει τον συγκεκριμένο λογαριασμό, αυτό μπορεί να βοηθήσει σε περιπτώσεις διαζυγίου όπου ο ένας από τους δυο θέλει να κρατήσει κάποιο ποσό από διεκδικήσεις του συζύγου.

4.11 Εταιρίες αντιπροσώπευσης (nominees) ²⁶

Οι εταιρίες αντιπροσώπευσης (nominees) είναι εταιρίες οι οποίες δραστηριοποιούνται ως αντιπρόσωποι μια άλλης εταιρείας έναντι αμοιβής, η αμοιβή συνήθως καθορίζεται με βάση τις πωλήσεις. Οι εταιρίες αντιπροσώπευσης χρησιμοποιούνται σε υπεράκτια μορφή όταν μια εγχώρια εταιρεία λειτουργεί ως αντιπρόσωπος της εξωχώριας εταιρείας. Με αυτό το τρόπο επιτυγχάνεται μεταφορά κερδών από μια εγχώρια εταιρεία σε μια εξωχώρια καθώς όταν η εγχώρια λαμβάνει ένα ποσοστό των κερδών από τις πωλήσεις τότε αυτό το ποσό

²⁶ Δουβής, 2008

φορολογείται εγχώρια ενώ οι υπόλοιπες πωλήσεις φορολογούνται στην υπεράκτια εταιρεία. Οι σχέσεις και το ποσοστό που καταβάλλεται από την εταιρεία αντιπροσώπευσης στην υπεράκτια καθορίζονται συνήθως μέσα από ένα ιδιωτικό συμφωνητικό.

Οι χώρες οι οποίες βγαίνουν ζημιωμένες από τις μεθόδους φοροαποφυγής όπως η συγκεκριμένη προσπάθησαν να αντιδράσουν θέτοντας ειδικούς νομοθετικούς κανόνες για να εμποδίσει τις εταιρείες να μεταφέρουν κέρδη σε υπεράκτιες με τέτοιες μεθόδους και άρα τα κράτη να έχουν λιγότερα φορολογικά έσοδα. Η Ελλάδα απάντησε με τον Ν.3091/2002, όπου προβλέπει ότι οι συναλλασσόμενοι με υπεράκτιες δεν μπορούν να αναγνωρίσουν τις δαπάνες και τις αποσβήσεις για αγαθά και υπηρεσίες που προέρχονται από αυτές όπως επίσης και επιβάλλοντας ειδικό ετήσιο φόρο 3% στην ακίνητη περιουσία που ανήκει σε υπεράκτιες εταιρείες. Το τιμολόγιο πώλησης άρα πρέπει να κόβεται από την εταιρεία αντιπροσώπευσης και όχι από την εξωχώρια γιατί ενδέχεται η δαπάνη να μην εκπέσει σε όσους συναλλάσσονται με την εταιρεία. Όταν το τιμολόγιο κόβεται από την υπεράκτια εταιρεία επειδή υπάρχει ο κίνδυνος να μην εκπέσουν οι δαπάνες αυτό λειτουργεί αποτρεπτικά σε άλλες εταιρίες ώστε να συνεργαστούν με μια εταιρεία αντιπροσώπευσης.

4.12 Εταιρίες ασφαλειών ²⁷

Πρόκειται για εταιρίες που παρέχουν ασφαλιστικές υπηρεσίες όπως συνταξιοδοτικά προγράμματα, ασφάλεια ζωής και άλλα. Τα υπεράκτια συνταξιοδοτικά προγράμματα είναι ελκυστικά αν και τα κίνητρα για την απόκτηση τους δεν είναι φορολογικά, στις περισσότερες όμως χώρες που υποδέχονται υπεράκτιες εταιρείες παρέχονται φορολογικές ελαφρύνσεις. Η ύπαρξη τέτοιων συνταξιοδοτικών προγραμμάτων είναι ελκυστική διότι παρέχεται μεγαλύτερη ευελιξία για άτομα που διαμένουν στο εξωτερικό η μετακινούνται συχνά η ακόμη αν το άτομο το οποίο πρόκειται να συνταξιοδοτηθεί σκοπεύει μετά τη συνταξιοδότηση του να διαμένει σε άλλη χώρα από αυτήν που εργάζεται.

Τα προγράμματα ασφάλισης επιδιώκουν την κάλυψη των αναγκών εξειδικευμένης ζήτησης όπως την κάλυψη των ασφαλιστικών αναγκών των ατόμων που εργάζονται στο εξωτερικό και μετακινούνται διαρκώς, η επιχειρήσεις που απασχολούν υπάλληλους ανά τον κόσμο σε χώρες που επιτρέπεται η χρήση ιδιωτικής ασφάλισης και επιθυμούν την ενιαία διαχείριση των ασφαλιστικών τους προγραμμάτων. Η αγορά τέτοιων ασφαλιστικών προγραμμάτων γίνεται συνήθως διαδικτυακά όπου ο πελάτης μπορεί να διαπραγματευτεί το

²⁷ Δουβής, 2008

κόστος του συμβολαίου η να επιλέξει ανάμεσα σε ένα μεγάλο εύρος υπεράκτιων εταιρειών παροχής ασφαλιστικών προγραμμάτων. Σήμερα οι Βερμούδες και τα Νησιά Κέυμαν θεωρούνται τα πλέον ελκυστικά για την εγκατάσταση ασφαλιστικών εταιρειών.

Όταν κάποιος ασφαλιζεται σε μια ασφαλιστική εταιρεία πληρώνει κάποιο ασφάλιστρο ένα ποσό πολύ μικρό σε σχέση με τη συνολική ασφάλιση. Η ασφαλιστική εταιρεία αφού πάρει τα χρήματα των ασφαλιστρών τα τοποθετεί μαζί με τα επενδυτικά της κεφάλαια και αναζητά επενδύσεις χαμηλού ρίσκου έτσι ώστε να τα επενδύσει. Το μεγάλο όφελος είναι ότι το όποιο κέρδος λαμβάνει η ασφαλιστική εταιρεία από τα κέρδη τόσο των ασφαλιστρών όσο και από τις επενδύσεις φορολογούνται με χαμηλούς φορολογικούς συντελεστές στο υπεράκτιο κέντρο.

4.13 Εταιρείες αξιοποίησης ακινήτων

Ίσως η πιο κοινή χρήση της δημιουργίας υπεράκτιων σχημάτων στην Ελλάδα είναι η αγορά και διαχείριση ακινήτων. Προκειμένου να προχωρήσει μια υπεράκτια εταιρεία στην αγορά ακινήτου, πρέπει το φυσικό πρόσωπο, που εμφανίζεται ενώπιον του συμβολαιογράφου ως εκπρόσωπος της εταιρείας, να είναι εφοδιασμένος με πλήρη σειρά εγγράφων που θα αποδεικνύουν τη νόμιμη σύσταση της εταιρείας κατά το δίκαιο της έδρας της, τη μέχρι εκείνη τη στιγμή λειτουργία και μη λύση της και την πληρεξουσιότητα του εμφανιζόμενου προσώπου για την κατάρτιση και υπογραφή του συμβολαίου αγοράς. Σημειωτέον ότι, όπως γίνεται δεκτό από τη διοίκηση, η μίσθωση και ιδιόχρηση ακινήτων στην Ελλάδα από μόνα τους δεν δημιουργούν μόνιμη εγκατάσταση, καθώς και η μεταγενέστερη μεταβίβαση των μετοχών δεν είναι εύκολο από τις φορολογικές αρχές να το αντιληφθούν.²⁸

4.14 Εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης²⁹

Πρόκειται για εταιρείες οι οποίες έχουν στη κατοχή τους κάποια πάγια περιουσιακά στοιχεία και στην συνεχεία τα παραχωρούν έναντι ενοικίου σε κάποια άλλη εταιρεία. Σε περίπτωση των offshore εταιρειών αυτό γίνεται έτσι ώστε μια εταιρεία που θέλει να λαμβάνει ενοίκια από μια τρίτη εταιρεία να μπορέσει να τα λάβει αυτά με ευνοϊκότερους συντελεστές φορολόγησης, ωστόσο η πλειοψηφία των περιπτώσεων περιλαμβάνει συναλλαγές εταιρειών ίδιου ομίλου. Συγκεκριμένα συστήνεται μια εξωχώρια εταιρεία που παίρνει στη κατοχή της

²⁸ Δουβής, 2008

²⁹ Δουβής, 2008

τα πάγια περιουσιακά στοιχεία του ομίλου και στη συνέχεια τα παραχωρεί αυτά έναντι ενοικίου, σε αυτή τη περίπτωση μεταφέρονται μέσω των ενοικίων κέρδη στην υπεράκτια εταιρεία, προσοχή χρειάζεται διότι αν η υπεράκτια έχει συσταθεί σε μη συνεργάσιμο κράτος ενδέχεται οι δαπάνες από τα ενοίκια να μην εκπέσουν φορολογικά.

4.15 Εταιρίες διαδικτύου³⁰

Οι επιχειρήσεις αυτές δραστηριοποιούνται πάνω σε ψηφιακά προϊόντα όπως το λογισμικό, ψηφιακά παιχνίδια, μουσική. Οι επιχειρήσεις αυτές διοικούνται συνήθως πίσω από έναν ηλεκτρονικό υπολογιστή που μπορεί να είναι σε κάποιο υπεράκτιο κέντρο μπορεί και όχι ωστόσο όμως οι συναλλαγές γίνονται μέσα από λογαριασμούς και κάρτες της υπεράκτιας εταιρίας. Αυτές οι εταιρείες ιδρύονται σε φορολογικούς παραδείσους έτσι ώστε να είναι απαλλαγμένοι από φορολογικές υποχρεώσεις.

4.16 Εταιρίες Υβρίδια³¹

Οι εταιρίες υβρίδια αποτελούν τον συνδυασμό των ήδη χρησιμοποιημένων δόμων. Το κύριο χαρακτηριστικό τους πέρα το ότι χρησιμοποιείται ως ένας συνδυασμός από τις μορφές που έχουμε προαναφέρει έτσι ώστε να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες που δεν καλύπτονται από τις προηγούμενες μορφές, είναι ότι οι εταιρίες υβρίδια εκχωρούν πολλές εξουσίες στην διοίκηση, σε ορισμένες περιπτώσεις η διοίκηση έχει απεριόριστη εξουσία κάτι που θυμίζει τα Trust. Οι εταίροι συνήθως προστατεύουν τα συμφέροντα τους είτε μέσω προστατών (protectors) είτε μέσω προνομιάχων μετοχών. Η δυνατότητα εισαγωγής προνομιάχων μετοχών μέσω καταστατικού στην εταιρική διάρθρωση δίνει ένα μεγάλο προστατευτικό πλεονεκτήματα καθώς οι προνομιάχες μετοχές συνήθως είναι εξαργυρώσιμες, έτσι υπάρχει η δυνατότητα απαλλαγής η αλλαγής του προνομιάχου μεριδιούχου εάν είναι αναγκαίο, στον προνομιάχο μεριδιούχο δίνονται σημαντικά δικαιώματα ψήφου ώστε οι εξουσίες της Διοίκησης να μπορούν να ελέγχονται.

³⁰ Δουβης, 2008

³¹ Δουβης, 2008

4.17 Σύνοψη

Οι μορφές των εταιρειών που δραστηριοποιούνται υπεράκτια είναι διαφορετικές έτσι ώστε να εξυπηρετούνται οι διαφορετικές ανάγκες σύμφωνα με τις οποίες δημιουργήθηκαν. Παρατηρείται ότι κάποιες μορφές εταιριών είναι πιο απλές όπως για παράδειγμα η εταιρεία αξιοποίησης ακίνητων και άλλες πιο σύνθετες όπως τα εμπιστεύματα (Trust) αυτό συμβαίνει διότι πολλές φορές η απλή διαδικασία δημιουργίας μιας Offshore με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους δημιουργεί υπόνοιες έτσι με πολυσύνθετα δομημένες εταιρείες είναι δυσκολότερο να βρεθεί το ποιος είναι αυτός που πραγματικά επωφελείται από ένα υπεράκτιο σχήμα.

5ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΤΡΙΓΩΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΕΝΔΟΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

5.1 Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο παρουσιάζεται ένας από τους πιο διάσημους τρόπους μεταφοράς κερδών που είναι το τριγωνικό εμπόριο. Το τριγωνικό εμπόριο συναντάται τόσο για τη μεταφορά κερδών σε υπεράκτια σχήματα όσο και για τη μεταφορά κερδών μέσω ενδοκοινοτικών συναλλαγών, για τη καλύτερη κατανόηση δίνονται συγκεκριμένα παραδείγματα. Επίσης παρέχονται πληροφορίες για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές, τις συμβάσεις αποφυγής διπλής φορολόγησης έτσι ώστε να επιτευχθεί καλύτερη κατανόηση της μεταφοράς κερδών μέσω ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Τέλος παρουσιάζονται στοιχεία για τη φορολογία της Βουλγαρίας έτσι ώστε να απαντηθεί το ερώτημα «Για ποιο λόγο συστήνουν οι Έλληνες επιχειρηματίες εταιρείες στη Βουλγαρία υπάρχουν ομοιότητες της Βουλγαρίας με κάποιο φορολογικό παράδεισο;»

5.2 Τριγωνικό Εμπόριο

Το τριγωνικό εμπόριο είναι μια συναλλαγή μεταξύ δυο εταιρειών η οποία δεν πραγματοποιείται κατευθείαν αλλά μέσω μια τρίτης (πολλές φορές και παραπάνω ενδιάμεσων εταιρειών) που εδρεύει συνήθως σε μια υπεράκτια χώρα, ωστόσο συχνό φαινόμενο είναι και η χρήση μιας χώρας που είναι εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διαθέτει χαμηλό φορολογικό συντελεστή. Ο λόγος που πραγματοποιείται η τριγωνική συναλλαγή είναι για να επιτευχθεί μεταφορά κερδών από μια χώρα με υψηλό φορολογικό συντελεστή σε μια χώρα με μικρότερο φορολογικό συντελεστή. Πρακτικά οι ενδιάμεσες εταιρείες είναι εταιρείες οι οποίες έχουν χαμηλό κόστος λειτουργίας που συχνά είναι ένα σταθερό έξοδο για την παροχή λογιστικών υπηρεσιών που λαμβάνουν, τις λογιστικές υπηρεσίες συχνά την αναλαμβάνουν κάποια δικηγορικά γραφεία. Τα εμπορεύματα και οι πρώτες ύλες που διακινούνται στη πλειοψηφία των περιπτώσεων δεν περνούν από τα χέρια των ενδιάμεσων σταθμών και αποστέλλονται απευθείας από τους προμηθευτές στους τελικούς παραλήπτες.

Όταν μια χώρα θέλει να κάνει μια εισαγωγή την συμφέρει τα προϊόντα της να περνάνε από μια άλλη εταιρεία με χαμηλό φορολογικό συντελεστή πριν φτάσουν σ εκείνη. Αυτό συμβαίνει διότι τα προϊόντα υπερτιμολογούνται με αποτέλεσμα να αυξάνουν το κόστος πωληθέντων και να μειώνουν το φορολογητέο εισόδημα στην χώρα με τον υψηλό συντελεστή

φορολογίας . Η διάφορα της υπερτιμολόγησης από την εταιρεία που αποτελεί τον ενδιάμεσο σταθμό των προϊόντων, θα αποτελέσει το φορολογητέο εισόδημα για τη πρώτη εταιρεία που θα φορολογηθεί με χαμηλότερο φορολογικό συντελεστή. Τα κέρδη από τον ενδιάμεσο σταθμό μπορούν με την μορφή μερισμάτων είτε να εισαχθούν ως συνάλλαγμα είτε να παραμείνουν στην αλλοδαπή.

Όταν μια χώρα θέλει να κάνει μια εξαγωγή την συμφέρει τα προϊόντα της να πουληθούν πρώτα σε μια ενδιάμεση εταιρεία δικών της συμφερόντων και μετά να πωλούνταν μέσω αυτής στον τελικό πελάτη. Αυτό συμβαίνει με σκοπό να μειωθούν τα κέρδη που εμφανίζει η εταιρεία που κάνει αρχικά την πώληση αφού αρχικά θα γίνει πώληση με μικρό περιθώριο κέρδους στην ενδιάμεση εταιρεία και μετά η ενδιάμεση θα πουλήσει τα προϊόντα στην τιμή που προβλεπόταν αρχικά. Έτσι θα επιτύχουμε μικρά εισοδήματα προς φορολόγηση στην πρώτη εταιρεία, που θα φορολογηθούν με τον υψηλό συντελεστή της χώρας και το μεγαλύτερο ποσό θα φορολογηθεί στην ενδιάμεση χώρα, η οποία μπορεί να βρίσκεται είτε σε φορολογικό παράδεισο που θα έχει μηδενικό ή ελάχιστο φορολογικό συντελεστή, η μπορεί να βρίσκεται σε κάποιο κράτος εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα έχει έναν φορολογικό συντελεστή σαφώς μικρότερο.

Είναι φανερό ότι η τεχνική του τριγωνικού εμπορίου άρα και κατ' επέκταση η τεχνική της μεταφοράς κερδών στοχεύει στο να μετακινηθούν τα φορολογητέα κέρδη σε μια υπεράκτια εταιρεία η γενικά σε μια εταιρεία η οποία θα λαμβάνει χαμηλής φορολόγησης αλλά και άλλων πλεονεκτημάτων, όπως η εξαγωγή κεφαλαίων, οι δυνατότητες επανατοποθέτησης στην αλλοδαπή, η κατάθεση τους σε τραπεζικούς λογαριασμούς σε υπεράκτια τράπεζα που θα είναι δύσκολο από τις ελεγκτικές αρχές να τους εντοπίσουν.

5.3 Παραδείγματα τριγωνικών συναλλαγών

Οι εταιρείες στα πλαίσια του φορολογικού σχεδιασμού έχουν σαν σκοπό την μείωση των φορολογικών υποχρεώσεων τους, αυτό μπορεί να επιτευχτεί μέσω τριγωνικών συναλλαγών, κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα θα αναλυθούν παρακάτω

➤ Πρώτο παράδειγμα

Ας υποθέσουμε ότι η εταιρεία Α είναι προμηθευτής εμπορευμάτων για την εμπορική επιχείρηση Γ που εδρεύει στην Ελλάδα με φορολογικό συντελεστή 29%, έστω ότι υπάρχει μια εταιρεία Β η οποία είναι συμφερόντων της Γ γιατί ανήκουν στον ίδιο όμιλο η διότι

έχουν κοινό έλεγχο και έστω η εταιρεία αυτή βρίσκεται σε κάποιο φορολογικό παράδεισο με φορολογικό συντελεστή 1%.

Η εταιρεία Α συμφωνεί με την εταιρεία Γ να πουλήσει στην εταιρεία Β εμπορεύματα άξιας 1000€. Η εταιρεία Γ ζητάει από την εταιρεία Α τα εμπορεύματα να πουληθούν στην εταιρεία Β με την ίδια τιμή. Η εταιρεία Β αρχικά αγοράζει τα προϊόντα 1000 και στη συνέχεια τα μεταπουλά στην εταιρεία Γ για 1500€ μετέπειτα η Γ τα πουλάει σε πελάτη αντί 2000€. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα το κέρδος της εταιρείας Β να είναι $1500-1000=500$ ευρώ και ο φόρος που θα πρέπει να καταβάλει για αυτό $500*1\%=5$ ενώ το κέρδος της Γ $2000-1500=500$ και ο φόρος που πρέπει να καταβληθεί είναι $500*29\%=145$ ευρώ. Η συνολική φορολογική υποχρέωση των δυο εταιρειών Β και Γ είναι $145+5=150$ €. Το κέρδος που θα είχε η εταιρεία Γ αν δεν είχε χρησιμοποιήσει τη Β σαν ενδιάμεσο σταθμό θα ήταν $2000-1000=1000$ € και η συνολική φορολογική υποχρέωση $1000*29\%=290$ €. Άρα συμπεραίνουμε πως η επιχείρηση Γ λόγω της χρησιμοποίησης της Β είχε λιγότερες φορολογικές υποχρεώσεις σε σχέση με τη μη χρησιμοποίηση της Β, το συνολικό κέρδος ήταν $290-150=140$ €.

➤ Δεύτερο παράδειγμα

Έστω ότι υπάρχει μια εταιρεία Α η οποία εδρεύει στην Ελλάδα με φορολογικό συντελεστή 29%, έστω μια εταιρεία Β η οποία είναι συμφερόντων της Α η οποία εδρεύει σε κάποιο φορολογικό παράδεισο με φορολογικό συντελεστή 5% και έστω μια εταιρεία Γ μια τρίτη επιχείρηση.

Η Γ παραγγέλλει εμπορεύματα από την Α τα οποία αξίζουν 10.000€, έστω ότι το κόστος των πωληθέντων εμπορευμάτων είναι 5000€ για την Α. Η Α αντί να στείλει τα εμπορεύματα της στη Γ τα πουλάει στην εταιρεία Β αντί 6000€ και αυτή με τη σειρά της τα πουλάει στην εταιρεία Γ αντί 10000€. Σύμφωνα με το φορολογικό συντελεστή της χώρας η εταιρεία Α θα πρέπει να πληρώσει φόρο $(6000-5000)*29\%=290$ € και η εταιρεία Β θα πρέπει να πληρώσει $(10000-6000)*5\%=200$ € άρα η συνολική φορολογική επιβάρυνση και για τις 2 εταιρείες Α και Β είναι $290+200=490$ €. Αν δεν είχε ποτέ χρησιμοποιηθεί η εταιρεία Β σαν ενδιάμεσος σταθμός των εμπορευμάτων, δηλαδή να γινόταν η πώληση απευθείας από την Α στην Γ τότε η συνολική φορολογική επιβάρυνση για την εταιρεία θα ήταν $(10.000-5000)*29\%=1450$ €. Άρα υπάρχει μια αποφυγή φορολόγησης ποσού $1450-490=960$ €

5.4 Ενδοκοινοτικές συναλλαγές³²

Ενδοκοινοτικές συναλλαγές είναι οι συναλλαγές αγαθών ή υπηρεσιών μεταξύ εταιριών οι οποίες έχουν ως έδρα κράτη εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης . Ο νομοθέτης αναφέρει σαν ενδοκοινοτική απόκτηση στο νόμο ³³2859/2000 άρθρο 11 ότι Ενδοκοινοτική απόκτηση θεωρείται η απόκτηση της εξουσίας να διαθέτει κάποιος ως κύριος ενσώματα κινητά αγαθά, που αποστέλλονται ή μεταφέρονται στον αποκτώντα από τον πωλητή ή τον αποκτώντα ή από πρόσωπο που ενεργεί για λογαριασμό τους, στο εσωτερικό της χώρας από άλλο κράτος - μέλος, από το οποίο αναχώρησε η αποστολή ή η μεταφορά του αγαθού. Τα κύρια σημεία για να θεωρηθεί μια συναλλαγή ενδοκοινοτική απόκτηση είναι τα αγαθά να μεταφέρονται από ένα κράτος μέλος στο άλλο και ο πωλητής και ο αποκτών να είναι υποκείμενα στον ΦΠΑ.

Τα κράτη μέλη της ευρωπαϊκής ένωσης έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης διακίνησης αγαθών και υπηρεσιών χωρίς τελωνειακούς δασμούς ή κάποια πρόσθετη φορολόγηση ωστόσο υπάρχουν υποχρεώσεις που προκύπτουν σε όσους πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές συναλλαγές. Οι Ελληνικές επιχειρήσεις που επιλέγουν να συναλλασθούν με επιχειρήσεις κάποιου άλλου κράτους μέλους της ευρωπαϊκής ένωσης πρέπει να υποβάλουν δήλωση έναρξης συναλλαγών στο μητρώο της εφορίας που υπάγονται μέσα σε ένα μήνα από την έναρξη της συναλλαγής έτσι ώστε να καταφέρουν να εγγράφουν στο σύστημα VIES , επίσης έχουν την υποχρέωση της υποβολής της δήλωσης INTRASTAT εάν πληροί τα κριτήρια και της δήλωσης Listing ,έννοιες που θα αναλυθούν εκτενεστέρα στην συνέχεια .

➤ Παράδειγμα ενδοκοινοτικής απόκτησης

Η επιχείρηση Α με έδρα την Γερμανία στέλνει στην επιχείρηση Β με έδρα την Ελλάδα εμπορεύματα αξίας 1.000.000€ τα οποία φτάνουν στην επιχείρηση Β και παραλαμβάνονται από αυτήν. Η πράξη αυτή για την Α είναι μια παράδοση αγαθών απαλλασσόμενη από ΦΠΑ ως μη φορολογητέα στην Γερμανία και για την Β είναι μια ενδοκοινοτική απόκτηση φορολογητέα στην Ελλάδα.

5.4.1 Υποχρέωση εγγραφής στο σύστημα VIES³⁴

³² taxisland,2018

³³ N.2859/2000

³⁴ taxisland,2018

Το VIES είναι ένα σύστημα με το οποίο επιτυγχάνεται ο έλεγχος των ενδοκοινοτικών συναλλαγών , άλλωστε αν μεταφραστεί λέξη προς λέξη ο Όρος VIES (VAT INFORMATION EXCHANGE SYSTEM) σημαίνει σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών ΦΠΑ. Πρόκειται για ένα πληροφοριακό σύστημα το οποίο έχει πρόσβαση στις βάσεις δεδομένων όλων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το οποίο βασίζεται στην αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών . Όλα τα πρόσωπα είτε νομικά είτε φυσικά τα οποία διενεργούν ενδοκοινοτικές συναλλαγές είναι εγγεγραμμένα σε ένα μητρώο υποκειμένων σε ΦΠΑ στην χώρα που εδρεύουν.

Με την εγγραφή στο σύστημα, ο υποκείμενος λαμβάνει τον ευρωπαϊκό αριθμό ΦΠΑ (ή αλλιώς στα αγγλικά VAT NUMBER) , αυτός ο αριθμός χρησιμοποιείται σε οποιαδήποτε ενδοκοινοτική συναλλαγή που πραγματοποιεί ο κάτοχος του . Για μια ελληνική εταιρεία που διενεργεί ενδοκοινοτικές συναλλαγές χρησιμοποιείται ΑΦΜ με ειδικό κωδικό EL , χαρακτηριστικό που έχει κάθε χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να χρησιμοποιεί κάποιο ειδικό κωδικό. Κάθε πρόσωπο νομικό ή φυσικό το οποίο διενεργεί ενδοκοινοτικές συναλλαγές είναι υποχρεωμένο να αναγράφει στα στοιχεία του στο τιμολόγιο που εκδίδει δηλαδή τον ειδικό κωδικό VIES. Εάν για παράδειγμα κάποια Ελληνική εταιρεία κάνει μια ενδοκοινοτική εξαγωγή θα χρησιμοποιήσει τον κωδικό EL μπροστά και μετά το ΑΦΜ της όπως επίσης και τα στοιχεία αυτού που θα κάνει την εισαγωγή ,δηλαδή πρώτα τον ανάλογο κωδικό της χώρας του και έπειτα το ΑΦΜ.

Το σύστημα VIES παρέχει την δυνατότητα σε έναν πωλητή αλλά και την υποχρέωση να μπορεί να ελέγχει την εγκυρότητα του ΑΦΜ/ΦΠΑ του αγοραστή , τον τόπο εγκατάστασης και επίσης μπορεί να είναι σίγουρος ότι ο αγοραστής θα δηλώσει την συναλλαγή σαν ενδοκοινοτική απόκτηση έτσι ώστε να φορολογηθεί στο κράτος μέλος της ευρωπαϊκής ένωσης το οποίο αποτελεί τη μόνιμη εγκατάστασή του. Κάθε εταιρεία η οποία διενεργεί ενδοκοινοτικές συναλλαγές τόσο αποκτήσεις όσο και αποστολές αγαθών και υπηρεσιών έχει την υποχρέωση να υποβάλει ηλεκτρονικά μηνιαία δήλωση VIES στο σύστημα TAXIS είτε στην αρμόδια ΔΟΥ . Η δήλωση αυτή αποτελεί στοιχείο έλεγχου των διακρατικών συναλλαγών μεταξύ κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χρησιμοποιείται από τους αρμοδίους μηχανισμούς όλων των κρατών μελών.

Οι ανακεφαλαιωτικοί πίνακες υποβάλλονται για κάθε ημερολογιακό μήνα και μέχρι την 26η ημέρα του επόμενου μήνα ανεξάρτητα από το τρόπο που έχουν υποβληθεί .Η υποβολή των αρχικών και εμπρόθεσμων ανακεφαλαιωτικών πινάκων πραγματοποιείται αποκλειστικά και μόνο μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος TAXIS ενώ οι τροποποιητικές η

εκπρόθεσμες δηλώσεις υποβάλλονται χειρόγραφα στην αρμόδια ΔΟΥ . Επίσης οι εταιρίες οι οποίες διενεργούν πάνω από ένα όριο ενδοκοινοτικές αποκτήσεις η αποστολές είναι υποχρεωμένες να υποβάλλουν μηνιαία δήλωση INTRASTAT η οποία θα αναλυθεί εκτενέστερα στο επόμενο κεφάλαιο.

5.4.2 Ανακεφαλαιωτικός πίνακας ενδοκοινοτικών αποκτήσεων αγαθών και λήψης υπηρεσιών³⁵

Τον πίνακα αυτό υποβάλλουν τα πρόσωπα που διαθέτουν αριθμό φορολογικού μητρώου ΦΠΑ (Α.Φ.Μ./Φ.Π.Α) στην Ελλάδα και:

α) Πραγματοποιούν ενδοκοινοτικές αποκτήσεις αγαθών καθώς και αποκτήσεις που αποδεικνύουν ότι έγιναν με σκοπό την μεταγενέστερη παράδοση εντός άλλου κράτους – μέλους.

β) Λαμβάνουν υπηρεσίες από υποκείμενο στο φόρο εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος, για τις οποίες ο τόπος φορολογίας είναι το εσωτερικό της χώρας και για τις οποίες είναι υπόχρεα στο φόρο. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει προκειμένου για υπηρεσίες οι οποίες απαλλάσσονται από το φόρο στο εσωτερικό της χώρας .

Τα πρόσωπα αυτά πρέπει πριν από την πραγματοποίηση των πράξεων που δηλώνονται στον ανακεφαλαιωτικό πίνακα, να εγγράφονται στο σύστημα VIES (με υποβολή δήλωσης «μεταβολών – μετάταξης» στη Δ.Ο.Υ.) και να επαληθεύουν μέσω του συστήματος αυτού, τον ΑΦΜ/ΦΠΑ του προμηθευτή ή αυτού που τους παρέχει τις υπηρεσίες πριν από κάθε συναλλαγή. .

Το υποκείμενο στο φόρο πρόσωπο που υπάγεται στο ειδικό καθεστώς των αγροτών ή που πραγματοποιεί μόνο παραδόσεις αγαθών - παροχές υπηρεσιών που δεν του παρέχουν κανένα δικαίωμα έκπτωσης, καθώς και το μη υποκείμενο στο φόρο νομικό πρόσωπο, οφείλουν να αποκτούν ΑΦΜ/ΦΠΑ και να εγγράφονται στο σύστημα VIES για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις που πραγματοποιούν, εφόσον, το ύψος των συναλλαγών αυτών, χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας, υπερβαίνει το ποσό των 10.000 ευρώ (λαμβάνονται υπόψη οι αποκτήσεις από όλα τα κράτη μέλη κατά την προηγούμενη ή κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο, ενώ η υποχρέωση αυτή ισχύει χωρίς όριο για τα καινούρια μεταφορικά μέσα και τα προϊόντα που υπάγονται σε ειδικό φόρο κατανάλωσης). Τα πρόσωπα

³⁵ Taxheaven,2009

αυτά εφόσον το επιθυμούν μπορούν να αποκτούν ΑΦΜ/ΦΠΑ και να εγγράφονται στο σύστημα VIES για τις ενδοκοινοτικές αποκτήσεις που πραγματοποιούν ανεξαρτήτως ποσού (με δήλωσή τους στη Δ.Ο.Υ. η οποία ισχύει τουλάχιστον για δύο διαχειριστικές περιόδους).

Ειδικότερα στον πίνακα καταχωρούνται:

α) Οι αποκτήσεις αγαθών στο εσωτερικό της χώρας που αποστέλλονται ή μεταφέρονται από άλλο κράτος μέλος, εφόσον ο πωλητής και ο αγοραστής διαθέτουν Α.Φ.Μ./Φ.Π.Α. στη χώρα τους.

β) Η παραλαβή αγαθών στην Ελλάδα από πρόσωπο που διαθέτει Α.Φ.Μ./Φ.Π.Α. και τα οποία, είτε αποστέλλονται από άλλο κράτος μέλος από το ίδιο πρόσωπο για τις ανάγκες του, είτε μεταφέρονται από άλλο κράτος – μέλος στο εσωτερικό της χώρας κατά ανάλογη εφαρμογή του δεύτερου και τρίτου εδαφίου της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του Κώδικα Φ.Π.Α. (κύρωση με το ν.2859/2000 όπως ισχύει). Στις περιπτώσεις αυτές ως αριθμός μητρώου ΦΠΑ του προμηθευτή αναγράφεται αυτός που διαθέτει το πρόσωπο αυτό ή ο φορολογικός του αντιπρόσωπος στο κράτος μέλος αποστολής των αγαθών.

γ) Οι αποκτήσεις από άλλα Κ.Μ. που προορίζονται για παραδόσεις σε άλλο κράτος μέλος (τριγωνικές συναλλαγές).

δ) Οι αποκτήσεις αγαθών στην Ελλάδα που αποστέλλονται ή μεταφέρονται από άλλο Κράτος Μέλος (π.χ Ιταλία) στο οποίο εισήχθησαν από Τρίτη χώρα (π.χ Κίνα) με απαλλαγή από το ΦΠΑ

Στον πίνακα δεν καταχωρούνται:

α) η απόκτηση αγαθών στο εσωτερικό της χώρας τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται από άλλο κράτος μέλος και των οποίων η παράδοση πραγματοποιείται από:

- υποκείμενο στο φόρο μεταπωλητή μεταχειρισμένων αγαθών και αντικειμένων καλλιτεχνικής, συλλεκτικής ή αρχαιολογικής αξίας ή διοργανωτή δημοπρασίας, που ενεργεί με την ιδιότητά του αυτή εφόσον τα αποκτηθέντα αγαθά φορολογήθηκαν στο άλλο κράτος – μέλος.
- πωλητή μη υποκείμενο στο φόρο ο οποίος δεν διαθέτει ΑΦΜ/ΦΠΑ στο άλλο κράτος μέλος.
- πωλητή που απαλλάσσεται από το φόρο λόγω ύψους πραγματοποιηθέντος ετήσιου κύκλου εργασιών, σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας του. Στην περίπτωση αυτή ο πωλητής δεν διαθέτει ΑΦΜ/ΦΠΑ στη χώρα του πωλητή υποκείμενο στο φόρο ο οποίος παραδίδει τα αγαθά στον αγοραστή μετά από εγκατάσταση ή συναρμολόγηση.

με ή χωρίς δοκιμή λειτουργίας

β) η απόκτηση αγαθών στο εσωτερικό της χώρας τα οποία αποστέλλονται ή μεταφέρονται από άλλο κράτος μέλος και των οποίων:

- η εισαγωγή ή η παράδοση απαλλάσσεται στο εσωτερικό της χώρας από το φόρο (π.χ. η απόκτηση αγαθού που χρησιμοποιήθηκε σε αφορολόγητη δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος όπως η πώληση παγίου από πρόσωπο που παρέχει αποκλειστικά ιατρικές υπηρεσίες, παραδόσεις στην Ελλάδα προς διεθνείς οργανισμούς, πρεσβείες κ.λπ)
- η παράδοση φορολογείται, σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν, στο άλλο κράτος μέλος
- η παράδοση πραγματοποιείται χωρίς αντάλλαγμα (δωρεάν).

γ) Η παροχή υπηρεσιών από πρόσωπο που διαθέτει αριθμό μητρώου ΦΠΑ σε άλλο κράτος μέλος προς λήπτη που διαθέτει αριθμό μητρώου ΦΠΑ στην Ελλάδα εφόσον

- ο τόπος φορολογίας είναι το άλλο κράτος μέλος και η παρεχόμενη υπηρεσία επιβαρύνεται με ΦΠΑ η απαλλάσσεται από ΦΠΑ
- ο τόπος φορολογίας είναι το εσωτερικό της χώρας ωστόσο υπόχρεος στο φόρο δεν είναι ο λήπτης της υπηρεσίας αλλά αυτός που παρέχει την υπηρεσία (π.χ. παροχή υπηρεσιών που σχετίζονται με ακίνητο στην Ελλάδα)
- ο τόπος φορολογίας είναι το εσωτερικό της χώρας, υπόχρεος στο φόρο είναι ο λήπτης των υπηρεσιών αλλά η εν λόγω υπηρεσία απαλλάσσεται από το φόρο στο εσωτερικό της χώρας (π.χ. παροχή νομικών υπηρεσιών σε Έλληνα υποκείμενο στο φόρο)
- η παροχή υπηρεσιών πραγματοποιείται χωρίς αντιπαροχή (δωρεάν)

5.4.3 Η δήλωση Intrastat

³⁶Η κατάργηση των συνόρων ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης οδήγησε στην ανάγκη και στη δημιουργία ενός συστήματος συλλογής στατιστικών στοιχείων για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές έτσι οδηγηθήκαμε στην δημιουργία του INTRASTAT. Το σύστημα στατιστικών ενδοκοινοτικού εμπορίου η αλλιώς INTRASTAT (intra community statistics), εμπεριέχει τη συλλογή πληροφοριών με σκοπό να διασφαλιστεί η ποιότητα και η εγκυρότητα των στατιστικών των ενδοκοινοτικών συναλλαγών. Οι στατιστικές πληροφορίες που υποβάλλει ο υπόχρεος στο σύστημα INTRASTAT παρέχονται στις αρμόδιες εθνικές υπηρεσίες και καλύπτουν τη διακίνηση αγαθών που από ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε ένα άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

³⁷Η στατιστική δήλωση INTRASTAT υποβάλλεται από τον υπόχρεο σε μηνιαία βάση τόσο ηλεκτρονικά όσο και στην αρμόδια ΔΟΥ και πρέπει να υποβάλλεται όχι αργότερα από τη δεκάτη ημέρα που ακλουθεί το τέλος του μηνά στον οποίο η δήλωση αναφέρεται. Υπόχρεοι της υποβολής της δήλωσης Intrastat είναι όσοι υπερβαίνουν ένα όριο το οποίο ονομάζεται «κατώφλι εξομοίωσης». Το όριο αυτό δεν είναι κάποιο σταθερό ποσό, για το έτος (2018) ΠΟΛ 1016/2018 το ποσό αυτό ήταν 150.000€ για αφίξεις και 90.000€ για αποστολές.

5.5 Διμερείς Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας³⁸

Όταν ένας φορολογούμενος έχει τις πηγες εισοδημάτων του σε μια χώρα αλλά και σε άλλα κράτη η αποκτά και συντηρεί περιουσία, κινητή η ακίνητη, σε χώρα η οποία δεν αποτελεί την μόνιμη φορολογική του κατοικία, τότε γεννιέται θέμα φορολόγησης των συνολικών παγκόσμιων εισοδημάτων η της περιουσίας αυτής, μεταξύ του κράτους που έχει μόνιμη φορολογική κατοικία και του κράτους που απέκτησε τα εισοδήματα η κατέχει την περιουσία.

Το πρόβλημα που γενάτε για το ποιος πρέπει να φορολογήσει τη διάσπαρτη περιουσία και τα εισοδήματα της το ανέλαβε ο Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α). Ο Ο.Ο.Σ.Α δημιούργησε ένα συμβατικό πλαίσιο για την αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος και του κεφαλαίου, μεταξύ των κρατών. Από το 1952

³⁶ ΠΟΛ.1108/2014

³⁷ ΠΟΛ1016/2018

³⁸ Σεϊμένης και Γεραγγέλου, 2018

υπογράφονται διμερείς συμβάσεις μεταξύ των κρατών για την αποφυγή της διπλής φορολογίας (Δ.Σ.Α.Δ.Φ.). Σήμερα η χώρα μας διαθέτει ένα εκτεταμένο διεθνές συμβατικό πλαίσιο για την αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος και του κεφαλαίου και έχει υπογράψει συμβάσεις με τα περισσότερα από τα άλλα κράτη .

Η διμερής αυτή συνεργασία μεταξύ των κρατών γίνεται κυρίως για να καθορίζουν την φορολογική κατοικία του φορολογούμενου πολίτη στην περίπτωση που υπάρχει σύγχυση ή διχογνωμία σε αυτό η για να ανταλλάσσουν πληροφορίες σε διάφορα θέματα φορολόγησης των πολιτών .

Στις Δ.Σ.Α.Δ.Φ. υπάρχουν δύο συμβαλλόμενα μέρη:

- Το ΚΡΑΤΟΣ ΠΗΓΗΣ, δηλαδή το κράτος στο οποίο δημιουργείται, παράγεται το εισόδημα.
- Το ΑΛΛΟ ΚΡΑΤΟΣ, δηλαδή το κράτος στο οποίο έχει την φορολογική του κατοικία ο φορολογούμενος. Για να συνταχθούν οι Συμβάσεις αυτές υπάρχει ένα Πρότυπο κείμενο από τον ΟΟΣΑ το οποίο χρησιμοποιείται σαν βάση για την ομοιότητα στην θεματολογία των διατάξεων, δηλαδή:

Η Ελλάδα, ως μέλος του Ο.Ο.Σ.Α., κατά τη διαπραγμάτευση και σύναψη Σ.Α.Δ.Φ. με άλλα κράτη-μέλη ή μη μέλη του Ο.Ο.Σ.Α., χρησιμοποιεί ως βάση το Αναθεωρημένο Πρότυπο Σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α. για την ομοιότητα στην θεματολογία των διατάξεων .Η ομοιότητα στην θεματολογία της Δ.Σ.Α.Δ.Φ. φαίνεται παρακάτω στα 31 άρθρα του πρότυπου της Σύμβασης, δηλαδή:

- * άρθρο 1 σε ποια πρόσωπα εφαρμόζονται οι διατάξεις
- * άρθρο 2 φόροι που καλύπτονται με την ΔΣΑΔΦ
- * άρθρο 3 γενικοί ορισμοί της διμερούς σύμβασης
- * άρθρο 4 κάτοικος
- * άρθρο 5 μόνιμη εγκατάσταση
- * άρθρο 6 εισόδημα από ακίνητη περιουσία
- * άρθρο 7 κέρδη επιχειρήσεων
- * άρθρο 8 ναυτιλιακές και αεροπορικές μεταφορές
- * άρθρο 9 συνδεδεμένες επιχειρήσεις
- * άρθρο 10 μερίσματα
- * άρθρο 11 εισοδήματα από τόκους
- * άρθρο 12 δικαιώματα
- * άρθρο 13 ωφέλεια από κεφάλαιο

- * άρθρο 14 μη εξαρτημένες προσωπικές εργασίες
- * άρθρο 15 εξαρτημένες προσωπικές εργασίες
- * άρθρο 16 αμοιβές διευθυντών
- * άρθρο 17 καλλιτέχνες και αθλητές
- * άρθρο 18 συντάξεις
- * άρθρο 19 κυβερνητικές υπηρεσίες
- * άρθρο 20 σπουδαστές
- * άρθρο 21 άλλα εισοδήματα
- * άρθρο 22 κεφάλαιο
- * άρθρο 23Α μέθοδος εξαίρεσης
- * άρθρο 23B μέθοδος πίστωσης
- * άρθρο 24 απαγόρευση διακρίσεων
- * άρθρο 25 διαδικασία αμοιβαίας συμφωνίας
- * άρθρο 26 ανταλλαγή πληροφοριών
- * άρθρο 27 αμοιβαία βοήθεια για είσπραξη του φόρου
- * άρθρο 28 μέλη διπλωματικών αποστολών
- * άρθρο 29 επέκταση σε άλλα εδάφη
- * άρθρο 30 θέση σε ισχύ της Σύμβασης
- * άρθρο 31 λήξη της ισχύος της Σύμβασης

5.6 Η περίπτωση της Βουλγαρίας

Η Βουλγαρία είναι μια χώρα που εντάθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση το 2007 και τα τελευταία χρόνια πολλοί Έλληνες επιχειρηματίες μεταφέρουν την παράγωγή τους εκεί με σκοπό να επιτύχουν φθηνότερο κόστος εργασίας, όπως επίσης πολλοί Έλληνες μεταφέρουν την έδρα τους εκεί με σκοπό τη μεταφορά κερδών . Ένα από τα μεγάλα κίνητρα που παρέχει η Βουλγαρία όσο αναφορά το φαινόμενο μεταφοράς κερδών είναι ότι αποτελεί χώρα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης άρα αυτό από μόνο παρέχει ένα ασφαλές περιβάλλον και επίσης δεν είναι καταγεγραμμένη ως μη συνεργάσιμο κράτος. Τα κυριότερα όμως πλεονεκτήματα που θα αναλυθούν εκτενώς παρακάτω είναι φορολογικά καθώς η Βουλγαρία έχει έναν από τους χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές στην Ευρωπαϊκή Ένωση καθώς παρέχει και ταχύτητα στη σύσταση μια νέας εταιρείας με φαινόμενα γραφειοκρατίας να σπανίζουν. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω και αν κάποιος αναλογιστεί το φθηνό κόστος συντήρησης μια επιχείρησης στη Βουλγαρία όπως χαμηλό κόστος ενοικίασης ακινήτων και το χαμηλό

κόστος εργασίας καταλαβαίνει κάνεις το λόγο που η Βουλγαρία έχει γίνει ένας αρκετά δελεαστικός προορισμός για ξένους επιχειρηματίες. Στη συνέχεια θα περιγράψει ο τρόπος σύστασης μιας εταιρείας στη Βουλγαρία, το φορολογικό σύστημα και τα πλεονεκτήματα που προσφέρει.

5.6.1 Η φορολογία στην Βουλγαρία³⁹

Οι φόροι στη Βουλγαρία μπορούν να χωριστούν σε δυο κατηγορίες, στους αμέσους φόρους όπως είναι ο φόρος εισοδήματος εταιρειών, ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων, φόροι που παρακρατούνται στην πηγή και οι έμμεσοι φόροι όπως ο φόρος προστιθεμένης αξίας και οι ειδικοί φόροι. Ο συντελεστής του φόρου εισοδήματος είναι 10% για νομικά πρόσωπα και ενώσεις χωρίς νομική προσωπικότητα τα οποία συναλλάσσονται εμπορικά στη χώρα. Τα ημεδαπά πρόσωπα φορολογούνται σχετικά με τα όλα τα κέρδη ανεξάρτητα από το που πραγματοποιήθηκαν βεβαία αναγνωρίζονται οι φόροι στα κράτη που έχουν συνάψει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολογίας. Τα αλλοδαπά νομικά πρόσωπα φορολογούνται με φόρο εισοδήματος μόνο για την επιχείρησή τους στη Βουλγαρία.

Υποκείμενο στη φορολογία υπό το Νόμο περί φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων αποτελούν τόσο τα ημεδαπά όσο και τα αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα. Ο νόμος ρυθμίζει τη φορολογία στα εισοδήματα των φυσικών προσώπων συμπεριλαμβανομένων και από δραστηριότητα σαν ατομική επιχείρηση. Ως ημεδαπά πρόσωπα θεωρούνται πρόσωπα, ανεξάρτητα από την υπηκοότητά τους, τα οποία έχουν μόνιμη διεύθυνση στη Βουλγαρία ή τα πρόσωπα που μένουν στη Βουλγαρία περισσότερο από 183 μέρες ετησίως αν και μετέπειτα θα αναλυθεί εκτενεστέρα ο προσδιορισμός της έννοιας του φορολογικού κατοίκου της Βουλγαρίας. Τα ημεδαπά φυσικά πρόσωπα φορολογούνται για εισοδήματα από πηγές στη Βουλγαρία και εκτός της χώρας δηλαδή για το παγκόσμιο εισόδημα τους. Τα αλλοδαπά φυσικά πρόσωπα φορολογούνται μόνο για εισοδήματα από πηγές στη Βουλγαρία. Από τη 1/1/2008 τα εισοδήματα των φυσικών προσώπων φορολογούνται με ενιαίο φόρο από 10%.

Φόρος παρακρατημένος στην πηγή σύμφωνα με το Νόμο περί φόρου εισοδήματος νομικών προσώπων παρακρατείται και πληρώνεται μόνο όταν το πρόσωπο που παίρνει το εισόδημα είναι νομικό πρόσωπο – ημεδαπό ή αλλοδαπό. Το εισόδημα του φυσικού προσώπου

³⁹ sofiafinance,2018

φορολογείται σύμφωνα με το Νόμο περί φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων. Με φόρο στην πηγή φορολογούνται μερίσματα και διανεμηθέντα κέρδη (προσωποποιημένα) από ημεδαπά νομικά πρόσωπα προς όφελος των:

1. Αλλοδαπών νομικών προσώπων με εξαίρεση τις περιπτώσεις όταν τα μερίσματα πραγματοποιούνται από αλλοδαπό νομικό πρόσωπο μέσω μέρους της δραστηριότητας επιχείρησης στη χώρα
2. Ημεδαπών νομικών προσώπων οι οποίοι δεν είναι έμποροι, συμπεριλαμβανομένων δήμους. Αυτός ο φόρος είναι τελικός και φορολογείται από τα ημεδαπά νομικά πρόσωπα που κατανέμουν τα μερίσματα και τα διανεμηθέντα κέρδη. Ο φορολογικός συντελεστής είναι 5%.

Όσο αναφορά το φόρο προστιθέμενης αξίας ισχύει ο νόμος περί φόρου προστιθέμενης αξίας από την 1/1/2007, η ημερομηνία της ένταξης της Βουλγαρίας στην Ευρωπαϊκή ένωση. Ο φορολογικός συντελεστής είναι 20%, εκτός των προϊόντων και υπηρεσιών που στο νόμο αναφέρονται ως φορολογούμενες με συντελεστή μηδέν.

Κλείνοντας ο φορολογικός συντελεστής για τα μερίσματα στη Βουλγαρία είναι 5 % και ο φορολογικός συντελεστής για τους τόκους των καταθέσεων είναι 8% επίσης υπάρχουν κάποιοι ειδικοί φόροι στα εξής εμπορεύματα :

- Αλκοόλ, συμπεριλαμβανομένων κρασί και μύρα
- Καπνός
- Ενεργειακά προϊόντα και ηλεκτρική ενέργεια
- Αυτοκίνητα
- Καφές και εκχυλίσματα του καφέ

5.6.2 Η διαδικασία ίδρυσης εταιρείας στη Βουλγαρία⁴⁰

Για τη σύσταση μια εταιρείας στη Βουλγαρία απαραίτητη είναι η καταχώρηση της εταιρείας στο εμπορικό μητρώο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπει για κάθε τύπο εταιρείας ο Νομός για τις εμπορικές εγγραφές του 2008. Απαραίτητο επίσης είναι η δημιουργία καταστατικού το οποίο εγκρίνεται πριν από την εγγραφή της εταιρείας και πρέπει να περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που κρίνονται υποχρεωτικά ανάλογα με το τύπο της εταιρείας

⁴⁰ sofiafinance,2018

που έχουμε επιλέξει. Εφόσον γίνει η εγγραφή στο εμπορικό μητρώο η εταιρεία λαμβάνει έναν εξειδικευμένο κωδικό (Unified Identification Code), ο οποίος χρησιμοποιείται για δημόσιο σκοπό, έπειτα δεν απαιτείται κάποια πρόσθετη εγγραφή εκτός αν πρόκειται για γραφεία εμπορικού αντιπρόσωπου ξένης εταιρείας, τα οποία οφείλουν να εγγράφονται εκτός από το εμπορικό μητρώο και στο Εθνικό Στατιστικό Ινστιτούτο για στατιστικούς, φορολογικούς και

κοινωνικοασφαλιστικούς λόγους. Οι πιο διαδεδομένες μορφές εταιριών στη Βουλγαρία είναι οι παρακάτω

- OOD – αντιστοιχεί στην Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
- EOOD – αντιστοιχεί στην Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης
- AD – αντιστοιχεί στην Ανώνυμη Εταιρεία
- EAD – αντιστοιχεί στην Μονοπρόσωπη Ανώνυμη Εταιρεία
- ET – αντιστοιχεί στην ατομική επιχείρηση

5.6.3 Εταιρείες περιορισμένης Ευθύνης στη Βουλγαρία⁴¹

Οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης είναι η OOD και η EOOD και διαφοροποιούνται ανάλογα με το αριθμό των ατόμων που συμμετέχουν σε αυτές, καθώς η OOD έχει περισσότερους από έναν μέτοχους φυσικά ή νομικά πρόσωπα ενώ η EOOD αποτελείται από έναν μέτοχο.

OOD σημαίνει Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης(ΕΠΕ). Είναι κεφαλαιουχική εμπορική εταιρεία, της οποίας οι μέτοχοι μπορούν να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Ονομάζεται κεφαλαιουχική, διότι, κατά την ίδρυσή της, οι εταίροι καταθέτουν μετοχικά κεφάλαια. Ο όρος “Περιορισμένης Ευθύνης” δεν σημαίνει ότι η εταιρεία έχει περιορισμένη ευθύνη ως προς τις υποχρεώσεις της, αλλά ότι οι συνιδιοκτήτες έχουν περιορισμένη ευθύνη

⁴¹ migration,2018

ανάλογα με το ποσοστό μετοχικού κεφαλαίου που αναλογεί στον κάθε ένα. Δηλαδή, ο κάθε μέτοχος ευθύνεται μόνο μέχρι του ποσού της εταιρικής του μερίδας, που δεν μπορεί να παρασταθεί με μετοχές και δεν μπορεί να μεταβιβαστεί αν δεν συμφωνούν όλοι οι εταίροι.

Επομένως, στην Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης συνδυάζονται πλεονεκτήματα των Ομόρρυθμων Εταιρειών και Ανώνυμων Εταιρειών, ενώ δεν αντιμετωπίζει δυσχέρειες στην ίδρυση της και τη λύση της, ούτε απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια σε σχέση με τις Ανώνυμες εταιρείες.

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης διοικείται από τη Γενική Συνέλευση των εταίρων. Η διαχείριση της εταιρείας ανήκει σε όλους τους εταίρους, αλλά υπάρχει η δυνατότητα να διοριστεί διαχειριστής/ές που να είναι εταίρος ή όχι. Στην επικράτεια της Βουλγαρίας, το κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου μίας ΟΟD, είναι 2 λέβα. Για τη σύσταση εταιρείας μορφής ΟΟD, όταν οι εταίροι είναι παραπάνω από δύο, απαιτείται μετοχικό κεφάλαιο ανά εταίρο – 1 λέβα (ελάχιστο).

Συνοπτικά, η μορφή εταιρείας ΟΟD είναι νομικό πρόσωπο, το οποίο εκπληρώνει τις υποχρεώσεις του με το δικό του περιουσιακό κεφάλαιο. Οι εταίροι δεν φέρουν ευθύνη για τις υποχρεώσεις της εταιρείας, ούτε η εταιρεία φέρει ευθύνη για τις δικές τους υποχρεώσεις.

Η μορφή εταιρείας ΕΟΟD σημαίνει Μονοπρόσωπη Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης., καθώς το μετοχικό κεφάλαιό της ανήκει σε ένα μόνο πρόσωπο. Η ΕΟΟD διαφοροποιείται ελάχιστα από τη μορφή εταιρείας ΟΟD (ΕΠΕ). Παρόλο που η ΕΟΟD αποτελείται από έναν μόνο εταίρο, τον μοναδικό κάτοχο του κεφαλαίου, η ευθύνη της περιορίζεται στο ποσό του κεφαλαίου και την ιδιοκτησία της εταιρείας. Έτσι, η προσωπική περιουσία του εταίρου (διαμερίσματα, αυτοκίνητα, κ.λπ.) είναι ξεχωριστή και προστατεύεται από τους πιστωτές της εταιρείας. Αυτός είναι ο λόγος που οι περισσότεροι επιχειρηματίες προτιμούν να ιδρύσουν εταιρεία στη Βουλγαρία ως ΕΟΟD.

Η ΕΟΟD έχει τα ίδια διοικητικά όργανα με την ΟΟD, με την κύρια διαφορά ότι ο κάτοχος του κεφαλαίου ταυτοποιείται με τη Γενική Συνέλευση της εταιρείας. Για αυτόν τον λόγο δεν υπάρχει σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης, ζητήματα ομόφωνης απαρτίας και πλειοψηφία, καθορισμός αρμοδιοτήτων ή αμφισβήτηση των αποφάσεων. Το φυσικό πρόσωπο – ιδιοκτήτης παίρνει όλες τις αποφάσεις μόνος, καθώς συμβιβάζεται με τις νομικές

απαιτήσεις για εγκυρότητα και οι αποφάσεις του καταγράφονται σε Πρωτόκολλο για το Εμπορικό Μητρώο.

5.6.4 Ανώνυμες εταιρείες στη Βουλγαρία⁴²

Οι ανώνυμες εταιρίες είναι η AD και η EAD και διαφοροποιούνται στον αριθμό των μετόχων εφόσον η πρώτη αποτελείται από απεριόριστο αριθμό μετόχων ενώ η δεύτερη αποτελείται από έναν και μοναδικό μέτοχο. Η AD πρόκειται για μια ανώνυμη εταιρεία η οποία διαιρείται σε μετοχές όπου οι μέτοχοι μπορούν να είναι ένα ή περισσότερα νομικά ή φυσικά πρόσωπα. Το κεφάλαιο της εταιρίας με μορφή AD διαχωρίζεται σε μετοχές και το ελάχιστο κεφάλαιο απαιτείται να είναι 50.000 λέβα ,το 25% πρέπει να καταβληθεί κατά τη σύσταση της εταιρείας ενώ οι εταίροι δεν ευθύνονται πέρα του κεφαλαίου που έχουν καταβάλει. Οι μετοχές μπορούν να μεταβιβαστούν από τους μέτοχους οποιαδήποτε στιγμή το αποφασίσουν. Η ανώνυμη εταιρεία που αποτελείται από έναν και μοναδικό μέτοχο ονομάζεται μονοπρόσωπη ανώνυμη εταιρεία EAD και παρουσιάζει παρόμοια χαρακτηριστικά με την AD.

5.6.5 Λόγοι ίδρυσης εταιρείας στη Βουλγαρία⁴³

Η επιχειρηματική δραστηριότητα εξ ορισμού αποτελεί την εκμετάλλευση των παραγωγικών συντελεστών με σκοπό το κέρδος. Εφόσον ένας από τους πρωταρχικούς στόχους της επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι το κέρδος λογικό είναι ο επιχειρηματίας να εστιάζει στη μείωση των φορολογικών επιβαρύνσεων. Μέχρι τώρα στη συγκεκριμένη εργασία μελετήθηκε το πως μπορεί να γίνει μεταφορά κερδών σε κάποιο υπεράκτιο κέντρο, σε αυτό το σημείο θα περιγράψουν οι λόγοι ίδρυσης εταιρείας στην Βουλγαρία αντί κάποιου υπεράκτιου σχήματος.

Η Βουλγαρία αποτελεί ένα κράτος εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης άρα οι εταιρείες που εδρεύουν στη Βουλγαρία και δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό δεν θεωρούνται εξωχώριες. Τα βασικά πλεονεκτήματα που έχει η επιλογή σύστασης εταιρείας στη Βουλγαρία είναι τα εξής:

- Ο φορολογικός συντελεστής στην Βουλγαρία είναι 10% ενώ της Ελλάδος είναι 29%

⁴² cbcbulgaria,2018

⁴³ taxmanagment,2017

- Σε περίπτωση που ο επιχειρηματίας θελήσει να γίνει φορολογικός κάτοικος Βουλγαρίας για διάφορους λόγους τότε ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων είναι 10%
- Ο συντελεστής φορολόγησης των μερισμάτων είναι 5% ενώ της Ελλάδος είναι 15%
- Οι ενδοκοινοτικές συναλλαγές (πχ με την Ελλάδα) απαλλάσσονται του Φ.Π.Α. σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία EU 2006/112/EC
- Το Βουλγαρικό νόμισμα έχει συνδεθεί με το ευρώ
- Οι εταιρείες που έχουν ως σκοπό τη παράγωγη απολαμβάνουν πολύ χαμηλό κόστος εργασίας αλλά και φθηνό κόστος σε ενοίκια και αλλά.

5.6.6 Φορολογική κατοικία στη Βουλγαρία

⁴⁴Η σύμβαση για την αποφυγή διπλής φορολογίας μεταξύ Ελλάδος και Βουλγαρίας (ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 2255 ΦΕΚ 195/18.11.1994/τ.Α') μας ορίζει την έννοια της φορολογικής κατοικίας στη περίπτωση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας συγκεκριμένα στο άρθρο 4 αναφέρει το παρακάτω «Στην περίπτωση της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο που, σύμφωνα με τους νόμους της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, υπόκειται σε φορολογία σε αυτήν λόγω εθνικότητας και που δεν είναι κάτοικος ενός τρίτου κράτους, καθώς και οποιοδήποτε πρόσωπο διάφορο του φυσικού προσώπου που, σύμφωνα με τους νόμους της Δημοκρατίας της Βουλγαρίας, φορολογείται σε αυτήν λόγω του τόπου του κεντρικού του καταστήματος ή της εγγραφής του στα μητρώα νομικών προσώπων αλλά ο όρος αυτός δεν περιλαμβάνει οποιοδήποτε πρόσωπο που φορολογείται στη Βουλγαρία για εισόδημα που προέρχεται από πηγές μέσα σ' αυτήν ή κεφάλαιο εγκατεστημένο σ' αυτή.»

⁴⁵Τα κριτήρια για να θεωρηθεί ένα φυσικό πρόσωπο φορολογικός κάτοικος της Βουλγαρίας είναι τα παρακάτω

1. Να έχει μια μόνιμη διεύθυνση κατοικίας στη Βουλγαρία
2. Να διαμένει στη Βουλγαρία για τουλάχιστον 183 ημέρες κάθε 12μηνη περίοδο. Οι ημέρες κατά τις οποίες ένα φυσικό πρόσωπο εισέρχεται και εξέρχεται της Βουλγαρίας θα πρέπει να μετρηθούν ξεχωριστά ως μέρες στις οποίες μένει εντός της Βουλγαρίας. Η περίοδος που

⁴⁴ N2225/2004

⁴⁵ oecd,2003

διαμένει ένα φυσικό πρόσωπο στη Βουλγαρία με μοναδικό σκοπό την εκπαίδευση ή την ιατρική περίθαλψη δεν υπολογίζεται ως περίοδος διαμονής στη χώρα.

3. Τα ζωτικά συμφέροντα του ατόμου να είναι στην Βουλγαρία. Ένα άτομο έχει τα ζωτικά συμφέροντα του στη Βουλγαρία όταν τα συμφέροντα του συνδέονται με τη Βουλγαρία. Τα συμφέροντα για να κατανοηθούν απαιτούν μελέτη που εστιάζεται σε στοιχεία όπως : οικογένεια ,περιουσία ,τοποθεσία εργασίας του ατόμου ,επιχειρηματική δραστηριότητα και το μέρος στο οποίο διαχειρίζεται τη περιουσία του.

5.7 Σύνοψη

Οι λόγοι για τους οποίους οι Έλληνες επιχειρηματίες συστήνουν εταιρείες στη Βουλγαρία είναι στη πλειοψηφία τους φορολογικοί. Έτσι από ορισμένους μπορεί η Βουλγαρία να συγχέεται με κάποιο φορολογικό παράδεισο κάτι που είναι λάθος. Η Βουλγαρία αν και έχει χαμηλό φορολογικό συντελεστή 10% δεν είναι στα κράτη που αρνούνται να δώσουν πληροφόρηση για τα φυσικά και τα νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται εντός της επικράτειας της, αυτό την διαφοροποιεί με τα μη συνεργάσιμα κράτη. Η Βουλγαρία είναι χώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει συνάψει σύμβαση αποφυγής διπλής φορολόγησης με την Ελλάδα , πράγμα που σημαίνει ότι η μια χώρα αναγνωρίζει στην άλλη τους φόρους που έχει καταβάλλει ο φορολογικός κάτοικος της πρώτης.

Επειδή η Βουλγαρία έχει χαμηλό φορολογικό συντελεστή είναι λογικό να συνδέεται με φαινόμενα μεταφοράς κερδών από την Ελλάδα στη Βουλγαρία . Αν κάποια εταιρεία το επιχειρεί μέσω ενδοομιλικών συναλλαγών πρέπει να λάβει υπόψη την αρχή των ίσων αποστάσεων καθώς αν μια αγοραπωλησία κριθεί ότι γίνεται με ευνοϊκούς όρους με σκοπό την μεταφορά κερδών τότε ενδέχεται να μην εκπέσει φορολογικά και να αυξηθούν οι φορολογικές υποχρεώσεις του ομίλου.

6ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

6.1 Εισαγωγή

Ανακεφαλαιώνοντας είναι ανάγκη να τονιστεί ξανά η σημαντικότητα της υπεράκτιας εταιρείας στην παγκόσμια οικονομία καθώς και ότι η επιχειρηματική δραστηριότητα εκ φύσεως έχει ως σκοπό το κέρδος. Έτσι είναι κατανοητό πως τα φαινόμενα μεταφοράς κερδών και η δημιουργία των υπεράκτιων κέντρων γεννούνται από την ανάγκη επίτευξης μεγαλύτερων κερδών μετά φόρων. Στη παρούσα εργασία δόθηκε μια προσπάθεια να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα που αποτέλεσαν την ανάγκη της συγγραφής της παρούσας εργασίας. Ωστόσο λόγω της ύπαρξης κάποιων περιορισμών μελετήθηκε το κομμάτι των πληροφοριών που μπορούσαν να αποκτηθούν. Τα συμπεράσματα της παρούσης εργασίας ως προς το κομμάτι του υπεράκτιου κόσμου είναι ότι τεραστία ποσά διακινούνται μέσω των υπεράκτιων εταιρειών στην πλειοψηφία των περιπτώσεων για σκοπούς μεταφοράς κερδών. Η μεταφορά κερδών γίνεται είτε με νόμιμο τρόπο (φοροαποφυγή) είτε με παράνομο τρόπο (φοροδιαφυγή). Οι διαφορετικοί τύποι εταιρειών στους φορολογικούς παραδείσους υφίστανται για να εξυπηρετήσουν διαφορετικές ανάγκες στο φαινόμενο της μεταφοράς κερδών, για παράδειγμα μια εταιρεία ασφαλίσεων μέσω μεγάλων ασφάλιστρων προς μια ελεγχόμενη εταιρεία, καταφέρνει να μεταφέρει κέρδη σε κάποιο υπεράκτιο κέντρο ενώ μια εμπορική επιχείρηση καταφέρνει να μεταφέρει κέρδη μέσω του τριγωνικού εμπορίου. Στις περιπτώσεις μεταφοράς κερδών χρήσιμο είναι να υπάρχει καλή γνώση του Δικαίου και της φορολογίας των δυο κρατών καθώς και των συμβάσεων διπλής φορολόγησης.

Πέρα του υπεράκτιου κόσμου μελετήθηκε και η μεταφορά κερδών ενδοκοινοτικά και συγκεκριμένα η περίπτωση της Βουλγαρίας. Στην Βουλγαρία διαπιστώθηκαν φαινόμενα μεταφοράς κερδών κυρίως μέσω τριγωνικών συναλλαγών ενδοομιλικών εταιρειών. Η Βουλγαρία κατάφερε να προσελκύσει κέρδη προς φορολόγηση με το πολύ χαμηλό φορολογικό συντελεστή της ωστόσο δεν πρέπει να συνδέεται με τους φορολογικούς παραδείσους διότι δεν ανήκει στα μη συνεργάσιμα κράτη. Ο στόχος της επιχειρηματικής δραστηριότητας είναι η επίτευξη κερδών και αν δεν γίνει μια συντονισμένη προσπάθεια μεταξύ των κρατών να περιορίσουν τα φαινόμενα μεταφοράς κερδών τότε αυτά δεν θα σταματήσουν.

6.2 Ευρήματα

Το φαινόμενο των υπεράκτιων εταιρειών (Offshore companies) τοποθετείται χρονικά στο 2ο αιώνα προ Χριστού όταν το λιμάνι της Δήλου μετατράπηκε από τους Ρωμαίους σε ζώνη ελεύθερης φορολόγησης με σκοπό τον ανταγωνισμό της Ρόδου η όποια τότε επέβαλε φόρο 2% στα πλοία που διερχόταν. Στο 19ο αιώνα το φαινόμενο εμφανίζεται στη πολιτεία των ΗΠΑ, New Jersey η οποία θέλοντας να προσελκύσει επενδύσεις από άλλες πολιτείες των Ηνωμένων Πολιτειών δημιούργησε ένα ειδικό νομικό και φορολογικό πλαίσιο ώστε να παρέχει χαμηλή φορολόγηση και άλλα πλεονεκτήματα σε εταιρείες. Η σημερινή μορφή των υπεράκτιων εταιρειών δημιουργήθηκε στην Ευρώπη και συγκεκριμένα στην Ελβετία και από τότε το φαινόμενο μεγεθύνεται με εξαιρετικά μεγάλους ρυθμούς.

Τα τελευταία χρόνια η παγκόσμια κοινότητα προσπαθεί να μετατρέψει την έννοια των φορολογικών παραδείσεων καθώς και των υπεράκτιων εταιρειών σε συνώνυμο της παράνομης οικονομικής δραστηριότητας, ωστόσο δεν θα πρέπει να συγχέεται και να πιστεύεται κάτι τέτοιο καθώς η χρήση των υπεράκτιων σχημάτων χρησιμοποιείται στο πλήθος των περιπτώσεων για λογούς νόμιμης φοροαποφυγής. Τα αρμόδια στελέχη κατά τον φορολογικό σχεδιασμό θέλοντας να μειώσουν τις φορολογικές υποχρεώσεις των εταιρειών στα πλαίσια της νομιμότητας αξιοποιούν κάποια από τα πλεονεκτήματα που τους παρέχουν κάποια κράτη που υποδέχονται off shore δραστηριότητες.

Τα κύρια πλεονεκτήματα που προσφέρουν οι φορολογικοί παράδεισοι είναι τόσο η μυστικότητα που προσφέρουν στις επενδύσεις όσο και αρκετά φορολογικά κίνητρα. Ωστόσο οι υπηρεσίες που προσφέρονται πέρα από τα προαναφερθέντα πλεονεκτήματα εκτείνονται σε μια μεγάλη έκταση υπηρεσιών που έχει ως κύριο σκοπό την διεξαγωγή εξειδικευμένων επιχειρηματικών εργασιών διαφόρων επιχειρήσεων με φθινό κόστος . Πολύ σημαντικό είναι ότι οι υπεράκτιες υπηρεσίες δεν απευθύνονται μόνο σε επενδυτές μεγάλων κεφαλαίων αλλά και σε άτομα με περιορισμένα κεφάλαια που θέλουν να μεταφέρουν χρήματα η να πραγματοποιήσουν κάποιες επενδύσεις με την χρήση υπεράκτιων εταιρειών αποφεύγοντας τις μεγάλες φορολογικές επιβαρύνσεις των χώρων τους . Η ευελιξία που έχουν αυτές οι εταιρείες καθώς και η ταχύτητα και το χαμηλό κόστος σύστασης τους τις κάνει ιδιαίτερα ελκυστικές σε οποιοδήποτε θέλει να κάνει χρήση αυτών. Στον αντίποδα πέρα των πλεονεκτημάτων η χρήση των υπεράκτιων εταιρειών έχει και μειονεκτήματα που εντοπίζονται κυρίως στο φορολογικό κομμάτι. Πιο συγκεκριμένα για τις επιχειρήσεις οι οποίες έχουν ως σκοπό την επένδυση σε ακίνητα υπάρχει φόρος 15% επί της αντικείμενης αξίας του ακινήτου κάθε

χρόνο και είναι ιδιαίτερα αποτρεπτικό για τις υπεράκτιες εταιρίες που θέλουν να επενδύσουν στην Ελλάδα. Επίσης οι offshore εταιρίες μπορούν να δημιουργήσουν κάποια φορολογικά προβλήματα στις εταιρίες που συναλλάσσονται καθώς αν η offshore βρίσκεται σε κάποιο μη συνεργάσιμο κράτος οι δαπάνες από μια Ελληνική εταιρεία προς την υπεράκτια δεν εκπίπτουν φορολογικά άρα αυξάνεται το ύψος των φορολογικών υποχρεώσεων της ημεδαπής εταιρείας. Τέλος ένα σημαντικό πρόβλημα που μπορούν να δημιουργήσουν οι offshore εταιρίες οι οποίες δεν είναι σε κάποιο μη συνεργάσιμο κράτος είναι να μην τηρούν την αρχή των ίσων αποστάσεων στις ενδοομιλικές συναλλαγές, αυτό μπορεί να φέρει αύξηση των φορολογικών υποχρεώσεων καθώς αν κριθεί πως μια εταιρεία τιμολογεί με ευνοϊκούς όρους με σκοπό την μεταφορά κερδών σε άλλη συνδεδεμένη τότε οι δαπάνες δεν εκπίπτουν με αποτέλεσμα να αυξηθούν οι φορολογικές υποχρεώσεις του ομίλου.

Η δημιουργία υπεράκτιων εταιρειών αποτελεί κομμάτι της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας και αποδεδειγμένα η χρήση τους ευνοεί τους δημιουργούς αυτών . Έτσι οι ελεγκτικοί μηχανισμοί είναι υπόχρεοι να καταβάλουν τη μεγίστη προσπάθεια για την μείωση της φοροδιαφυγής μέσω υπεράκτιων σχημάτων , το ποσοστό που θα καταφέρουν να περιορίσουν την φοροδιαφυγή μέσω υπεράκτιων σχημάτων εξαρτάται τόσο από την ικανότητα των ελεγκτικών μηχανισμών όσο και από την πολιτική ικανότητα και βούληση. Η ευρωπαϊκή ένωση και οι κυβερνήσεις της κάθε χώρας εντός της ευρωπαϊκής ένωσης αδυνατούν να λάβουν ουσιαστικά μέτρα ενώ από την άλλη οι ΗΠΑ έχουν υπάρξει πρωταγωνιστές στην μάχη εναντίον των φορολογικών παραδείσων προχωρώντας σε μονομερείς συμβάσεις με χώρες που υποδέχονται φορολογικούς παραδείσους. Επιτυγχάνουν συχνά την πρόσβαση σε καίρια δεδομένα μεταφοράς κεφαλαίων που τους επιτρέπει την μείωση των διαφυγόντων φορολογικών κερδών .

Στην Ελλάδα η αφύπνιση για τη πολιτεία της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας μέσω υπεράκτιων σχημάτων άργησε να έλθει. Κοινό μυστικό για δεκαετίες αποτελούσε ότι οι περισσότερες εταιρίες ελληνικών συμφερόντων σε φορολογικούς παραδείσους ,όπως τα Νησιά Κέϋμαν η ο Παναμάς, δεν είχαν καμία ουσιαστική επιχειρηματική δραστηριότητα αλλά συνήθως είχαν στην κατοχή τους κάποιο ακίνητο μεγάλης αξίας. Η δημιουργία νομοθετικού πλαισίου για τις υπεράκτιες εταιρίες ήρθε στην Ελλάδα το 2002 με τους νόμους Ν2992/2002, 3052/2002 και 3091/2002. Ο νόμος 3091/2002

και ΠΟΛ 1041/2003 προσδιορίζουν εννοιολογικά τον ορό υπεράκτια εταιρεία ως εξής ⁴⁶« είναι η εταιρία εκείνη που έχει την έδρα της σε αλλοδαπή χώρα και με βάση τη νομοθεσία της οποίας δραστηριοποιείται αποκλειστικά σε άλλες χώρες και απολαμβάνει ιδιαίτερα ευνοϊκής φορολογικής μεταχείρισης». Στόχος των παραπάνω νόμων ήταν ο περιορισμός ίδρυσης και χρήσης υπεράκτιων εταιρειών Ελληνικών συμφερόντων. Έτσι, με διάταξη του άρθρου 15 του Ν. 2992/2002 οι εταιρείες αυτές υποχρεώθηκαν να υποβάλλουν φορολογική δήλωση αν έχουν στην κυριότητά τους ακίνητα στην Ελλάδα, ενώ με διάταξη του Ν. 3052/2002 ορίστηκε ότι επιτηδευματίας λογίζεται κάθε αλλοδαπό νομικό πρόσωπο οποιασδήποτε μορφής εφόσον αποκτά κυριότητα ή άλλο εμπράγματο δικαίωμα ή ανεγείρει ακίνητο στην Ελλάδα. Ακόμη, με τις διατάξεις των άρθρων 15 ως και 18 του Ν. 3091/2002 επιβλήθηκε από 1.1.2003 ειδικός φόρος στα ακίνητα των υπεράκτιων εταιρειών.

Όπως έχει ήδη τονιστεί πολλά είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της χρήσης των υπεράκτιων σχημάτων. Ο επιχειρηματίας εφόσον κατά τον φορολογικό σχεδιασμό έχει θέσει τους στόχους και τις ανάγκες του καλείται να διαλέξει μέσα από μια μεγάλη ποικιλία μορφών υπεράκτιων εταιριών. Κάποιες φορές ο επιχειρηματίας χρησιμοποιεί παραπάνω από μια μορφές που έχουν ήδη αναφερθεί μέσα στην εργασία για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του. Γενικά οι παράκτιες αγορές προσαρμόζονται διεκδικώντας μεγαλύτερο ρόλο και αποδοχή στη παγκόσμια οικονομία και αυτό φέρνει σαν αποτέλεσμα να γεννιούνται συνεχώς διαφορετικές μορφές υπεράκτιων εταιριών . Κάθε μορφή εταιρίας εξυπηρετεί συνήθως διαφορετικό τρόπο μεταφοράς κερδών σε κάποια υπεράκτια εταιρεία όπως για παράδειγμα αν ήθελες να μεταφέρεις κέρδη μέσω τριγωνικού εμπορίου θα ήταν χρήσιμο να χρησιμοποιηθεί μια εμπορική υπεράκτια εταιρεία.

Το τριγωνικό εμπόριο όπως μελετήθηκε στην παραπάνω εργασία πρόκειται για μια μορφή μεταφοράς κερδών από μια εταιρεία με υψηλό φορολογικό συντελεστή σε μια άλλη εταιρεία μέσω μεταβιβαστικής τιμολόγησης αγαθών. Μέσω του τριγωνικού εμπορίου μπορούν να μεταφερθούν κέρδη αλλά πρέπει να γίνει με πλήρη γνώση των νόμων και κανόνων διότι ενδέχεται να υπάρξουν κίνδυνοι που δεν είχαν προβλεφτεί. Τέτοιοι κίνδυνοι είναι για παράδειγμα η περίπτωση να μην εκπέσουν φορολογικά οι δαπάνες αν οι αγορές γίνονται από ένα κράτος το οποίο δεν είναι φορολογικά συνεργάσιμο, ένας άλλος κίνδυνος ελλοχεύει στη περίπτωση πώλησης από μια εταιρεία σε μια άλλη εταιρεία. Αυτό που πρέπει να προσεχθεί είναι η τιμή πώλησης να μην έχει μεγάλη απόκλιση από τη συνήθη τιμή που πουλάει η εταιρεία που πραγματοποιεί τη πώληση, σε αυτή τη περίπτωση δεν ισχύει η αρχή

⁴⁶ ΠΟΛ 1041/2003

των ίσων αποστάσεων και έχουμε ένα φαινόμενο transfer pricing . Σε περίπτωση που υπάρξει φαινόμενο transfer pricing και εντοπιστεί τότε η δαπάνη δεν αναγνωρίζεται και αυξάνονται οι φορολογικές υποχρεώσεις σε επίπεδο ομίλου.

Στο τελευταίο κεφάλαιο μελετήθηκε η περίπτωση της Βουλγαρίας η οποία είναι κράτος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν ανήκει στα μη συνεργάσιμα κράτη ωστόσο ανήκει σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών και την ΑΑΔΕ στα κράτη με προνομιακό φορολογικό καθεστώς. Η Βουλγαρία έχει χαρακτηριστεί σαν κράτος με προνομιακό φορολογικό καθεστώς λόγω του χαμηλού φορολογικού συντελεστή της 10% και ερευνήθηκε στη συγκεκριμένη εργασία το κατά πόσο μπορεί να παρουσιάσει κάποια κοινά χαρακτηριστικά με έναν φορολογικό παράδεισο. Κάποια κοινά χαρακτηριστικά που έχει είναι η χαμηλή φορολόγηση και η ταχύτητα που μπορεί κάποιος να ιδρύσει μια εταιρεία στη Βουλγαρία όπως επίσης και το χαμηλό κόστος διατήρησης της εταιρίας. Η κύρια διαφορά όμως που εντοπίζεται σε σχέση με τους φορολογικούς παραδείσους είναι ότι η Βουλγαρία παρέχει πληροφόρηση για οποιοδήποτε εταιρία εδρεύει στην χώρα όπως και για τις καταθέσεις των φυσικών και νομικών προσώπων. Όπως κατανοούμε δεν μπορεί να συγγέται η Βουλγαρία με κάποιο φορολογικό παράδεισο αν και λόγω του χαμηλού φορολογικού συντελεστή εντοπίζονται αρκετά φαινόμενα μεταφοράς κερδών μέσω ενδοομιλικών συναλλαγών. Η μεταφορά κερδών γίνεται στην πλειοψηφία των περιπτώσεων μέσω τριγωνικών συναλλαγών από εμπορικές επιχειρήσεις.

6.3 Περιορισμοί

Τα αποτελέσματα της συγκεκριμένης μελέτης ενδέχεται να μην αντικατοπτρίζουν το σύνολο των δραστηριοτήτων των υπεράκτιων εταιριών καθώς και των φαινομένων της φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής . Αυτό συμβαίνει διότι ένα από τα μεγαλύτερα πλεονεκτήματα που προσφέρουν τα υπεράκτια σχήματα είναι η παροχή απορρήτου και ως εκ τούτου οι πληροφορίες που έχουμε αντικατοπτρίζουν ένα μέρος μόνο του συνόλου των πληροφοριών.

6.4 Προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Υπάρχει ένα μεγάλο πλήθος ερευνών που μπορούν να πραγματοποιηθούν στο μέλλον για το θέμα της δράσης των υπεράκτιων εταιριών . Πιο συγκεκριμένα θα μπορούσε να γίνει μια συνεχής καταγραφή των νέων μορφών υπεράκτιων σχημάτων καθώς όσο η

επιχειρηματικότητα προσαρμόζεται στα καινούργια δεδομένα τόσο ιδρύονται καινούργια σχήματα υπεράκτιων εταιρειών για να καλύψουν τις καινούργιες ανάγκες. Επίσης χρήσιμο θα ήταν να μελετηθεί η ακριβής έκταση της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής σε εθνικό επίπεδο λόγω φαινομένων μεταφοράς κερδών σε κράτη με χαμηλότερους φορολογικούς συντελεστές . Επίσης αναγκαία θα ήταν η μελέτη με σκοπό την ανάπτυξη πληροφοριακών συστημάτων για τον εντοπισμό ύποπτων συναλλαγών που σχετίζονται με φαινόμενα φοροδιαφυγής. Τέλος χρήσιμη θα ήταν μια μακροοικονομική μελέτη των επιπτώσεων της δημιουργίας εταιρειών στην Βουλγαρία με σκοπό τη μεταφορά κερδών και στην επίπτωση που έχουν στα φορολογικά έσοδα της Ελλάδος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική Βιβλιογραφία

- Δουβής Π.(2008) , offshore δραστηριότητες, Αθήνα : Pressline
- Γκίνογλου Δ.(2014) Φορολογική Λογιστική 1,2 Θεσσαλονίκη : Γκίνογλου
- Τσιρίδης Π (2009) Ο νέος νομός για το ξέπλυμα χρήματος Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη
- Παμπούκης Χ.(2010)Δίκαιο Διεθνών Συναλλαγών Αθήνα : Νομική Βιβλιοθήκη
- Αντωνόπουλος Δ. και Κατούδης Η. (2004) Ερμηνεία φορολογίας εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων Αθήνα: Ιδιωτική έκδοση
- Στεφάνου Κ. και Ασημακοπούλου Ε.(2006) Η φορολογία των εταιριών στο νέο διεθνές και ευρωπαϊκό περιβάλλον Αθήνα: Εκδόσεις Σακκούλα

Ξένη Βιβλιογραφία

- Abbot J. και Hampton M.(1999) Offshore finance centers and tax heavens, Hampshire: Purdue University Press
- Saxson N.(2011) Treasure islands, New York : Εκδόσεις Apress
- Sneider J. (2001) The complete guide to offshore money heavens ,Beverly Hills: Εκδόσεις WFI Corp.
- Oshri I.(2011) Offshoring strategies : the MIT press
- Hadnum L. (2013) Tax planning with offshore companies and trust, Butschwil : Εκδόσεις WRP tax publishing
- Barber H.(2007) Tax heavens today : The benefits and pitfalls of banking and investing offshore , New Jersey : Εκδόσεις John Riley and sons Inc.
- Neal T.(1998) The offshore advantage : Privacy , Asset protection ,offshore banking and investing , Portland : Εκδόσεις MasterMedia Publishing Corp.

Άρθρα Website

- taxheaven.(2017)Δημοσίευμα για Κλίμακες-Συντελεστές φορολογίας.[online] διαθέσιμο στο : <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/37612>
- offshore.(2017) Δημοσίευμα για offshore.[online] διαθέσιμο στο : <http://www.offshoregreece.eu/gr/faqs.html>
- Taxjustice (2014)Δημοσίευμα για την ιστορία των υπεράκτιων .[online]διαθέσιμο στο : www.taxjustice.net/topics/more/offshore-history

Μπεζαντάκος,Α(2014).offshore εταιρείες, νομικές οντότητες και σχηματικά παραδείγματα απεικόνισης των δραστηριοτήτων τους στην Ελληνική οικονομία .[online]διαθέσιμο στο : <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/18495>

Σειμένης Ο. και Γεράγγελου Α.(2018) Οι Διμερείς Συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας - Τα μη συνεργαζόμενα κράτη[online] διαθέσιμο στο : <https://www.taxheaven.gr/news/news/view/id/39887>

Παμπούκης Χ.(2010) Δημοσίευμα για τις υπεράκτιες εταιρίες[online] διαθεσιμο στο: <http://www.a-law.gr/pdf/offshore.pdf>

Σειμένης Ο.(2013) Δημοσίευμα Η offshore εταιρεία και τα μυστικά της[online]διαθέσιμο στο : <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/15882>

ΠΟΛ1024/2018 (2018) διαθέσιμο στο <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/28156>

ΠΟΛ1173/2017 (2017) διαθέσιμο στο : <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/27494>

Ernst & Young (2017) Έρευνα για την φοροδιαφυγή στην Ελλάδα [online] διαθέσιμο στο https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2017/03/Tax_Evasion_diaNEOsis_Upd_17_03_2017.pdf

N4172/2013 (2013) διαθέσιμο στο : https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/528#load_article_15378

Δημητρίου Δ.(2014)Δημοσίευμα για υπεράκτιες εταιρείες και φορολογία [online] διαθέσιμο στο : <http://www.accountancygreece.gr/CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B5%CE%B9%CE%B5%CF%83-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%BF%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CE%B1/taxisland>(2018) Δημοσίευμα για τις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.[online]. Διαθέσιμο στο : <https://www.taxisland.gr/endokoinotikes-sunallages>

Απόφαση10911531/25.9.2009[online] Διαθέσιμο στο : <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/10539>

ΠΟΛ1016/2018 [online]διαθέσιμο στο <https://www.taxheaven.gr/laws/circular/view/id/28012>

ΠΟΛ .1108/2014,(2014) Στατιστική δήλωση Intrastat .[online].Διαθέσιμο στο: <https://www.e-forologia.gr/calendar/task.aspx?id=12004>

mygalaxy,(2017)Δημοσίευμα για λήψη intrastat.[online].Διαθέσιμο στο : https://www.mygalaxy.gr/el/Intrastat_VIES_GalaxyERP_Commercial

alavanos(2017) Δημοσίευμα για την ίδρυση εταιρείας στη Βουλγαρία.[online] .Διαθέσιμο στο : <https://alavanos.gr/%CE%B9%CE%B4%CF%81%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%B1%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%B1%CF%82%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%B2%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B3%CE%B1%CF%81%CE%B9%CE%B1>

migration. (2018) Δημοσίευμα για την δομή της OOD [online] διαθέσιμο στο : <http://migration.bg/el/t%CE%AF%CF%83%CE%B7%CE%BC%CE%B1%CE%AF%CE%BD%CE%B5%CE%B9%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B5%CE%AF%CE%B1%CF%82-ood-%D0%BE%D0%BE%D0%B4-%CF%83%CF%84%CE%B7-%CE%B2%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B3%CE%B1%CF%81/>

cbcbulgaria.(2018)Δημοσίευμα για τις βασικές μορφές εταιρειών στη Βουλγαρία.[online].Διαθέσιμο στο : <http://www.cbcbulgaria.com/%CE%AF%CE%B4%CF%81%CF%85%CF%83%CE%B7-%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%B2%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B3%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%B1/%CE%BC%CE%BF%CF%81%CF%86%CE%AD%CF%82-%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CF%8E%CE%BD-%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%B2%CE%BF%CF%85%CE%BB%CE%B3%CE%B1%CF%81%CE%AF%CE%B1/>

taxmanagement.(2018) Δημοσίευμα για τα κίνητρα επένδυσης στη Βουλγαρία [online] Διαθέσιμο στο: <https://www.taxmanagement.gr/why-go-invest-bulgaria> (Ημερομηνία πρόσβασης 28 Σεπτεμβρίου 2018)

N2255/2004.(2004) Δημοσίευση του N2255/2004 [online].Διαθέσιμο στο : <https://www.taxheaven.gr/laws/law/index/law/205>

oecd .(2003) Information on residency for tax purposes,[online].Διαθέσιμο στο : <https://www.oecd.org/tax/automatic-exchange/crs-implementation-and-assistance/tax-residency/Bulgaria%20-%20Information%20on%20residency.pdf>

(totalserve,2006) Δημοσίευμα για τα Διεθνή εμπιστεύματα (Trusts) στη Κύπρο .[online].Διαθέσιμο στο : <http://www.totalserve.eu/Assets/Images/uploadedContent/CMS/documentsImages/information-sheetno10gr1465197279.pdf>

sofiafinance.(2018)Δημοσίευμα για τη φορολογία στη Βουλγαρία .[online] Διαθέσιμο στο :
http://sofiafinance.bg/index.php?option=com_content&view=article&id=20&Itemid=23&lang=gr

